

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

«ΙΣΒΦΡΦΣ»

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΑΡΑΝΤΙΩΤΩΝ

Κρήτης 23 & Χαλκίδος 15231, Χαλάνδρι Αττικής, Κωδικός 6497



ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ
Αρ. 119/2002
Α.Α. 285



Τριμηνιαία έκδοση.
Φεβρουάριος-Μάρτιος-Απρίλιος 2005
Τεύχος 20ο
- Τιμής ένεκεν -

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ.

Η επικοινωνία μας,	
Μ. Παπαμιχαήλ, Ν. Σουτόπουλος, Χ. Σκορδάς	3-4
Φωτ. Εξωφύλλου, Θ. Τσώχος	5
Νοσταλγικές Ιστορίες Β. Ζακοπούλου	5-6
Λουτρά Π. Ζάκ. - Σχόλια	7
Β. Ήπειρος	8-11
Ο Κότσυφας, Στ. Τσάτσης	11
Σελίδες Εποποιίας	12-13
Η Εκκλησία, Μητέρα και Φρουρός του Έθνους, Ι.Μ.Δ.Π.Κ.	14-15
Εγκύκλιος Σεβασμιωτάτου ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ	16-17
Απόκριες, Στ. Γ. Ζακοπούλου	18-19
Οι αλησμόνητες στιγμές -φωτογραφίες	19-21
Τα έθιμα του χωριού μας, Αχ. Ζακόπουλος	22-24
Ο Τσέρος και τ' αλώνια του, Χαρ. Σκορδάς	25-26
Ο Λάζαρης και η Μ. Εβδομάδα στον Αμάραντο, Χαρ. Σκορδάς	27-28
Ειδήσεις και σχόλια	29-30
Δραστηριότητες Πολιτιστικού	30
Κοινωνικά	31
Οι Άνθρωποι του χωριού μας	32

- Τα Ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα θέσεις και απόψεις του περιοδικού, ούτε και οι συμμετέχοντες στο περιοδικό είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις απόψεις του. Για τα ανυπόγραφα την ευθύνη φέρει η διεύθυνση του περιοδικού.
- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση και η μετάδοση όλου ή μέρους της έκδοσης, κατόπιν αδείας του εκδότη ή εφόσον αναγράφεται η πηγή.

Ιδιοκτήτης – Εκδότης – Διευθυντής:

Παναγιώτης Στεφ. Ζακόπουλος
 Κρήτης 23 και Χαλκίδος κ. Χαλάνδρι - Τ.Κ. 15231
 Τηλ. 210-6721822 κιν. 6972733656
 Και Αμάραντος Κονίτσης – Τ.Κ. 44100 – τηλ. 26550 – 23648

Υπεύθυνος τυπογραφείου:

Ευγενία Σπανού
 Ευριπίδου 87 – Fax: 210-3214317

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΑΣ!

Αθήνα, 19-2-2005

Προς κ. Παναγιώτη Ζακόπουλο,
Εκδότη του περιοδικού ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

Παναγιώτη,

Έζησα λίγα χρόνια στον Αμάραντο, αλλά μέσα στη μία κοιλία της καρδιάς μου, μαζί με το αίμα που κυκλοφορεί, βρίσκεται ο ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ και οι Αμαραντιώτες.

Το περιοδικό σου, που χαίρομαι όταν μου έρχεται, και ελπίζω ότι όσο μπορείς θα κυκλοφορεί, μας φέρνει μνήμες, χαρές και ελπίδες.

Στα τελευταία τεύχη διαβάζω για κάποιες γκρίνιες.

Εγώ χαίρομαι, διότι η γκρίνια δείχνει ότι υπάρχει αγάπη, ενδιαφέρον και ζωή. Μόνο "στου Μαρκουτουράχη" δεν υπάρχει γκρίνια.

Παναγιώτη, διάβασα στο τελευταίο τεύχος για τα Λουτρά. Έχετε δίκιο και εάν ευθύνεται ο Δήμος Κόνιτσας, σας παρακαλώ μαζί με τα άλλα υπενθυμίστε του ότι με κάποιον (ξενιτεμένο στον ΕΟΤ) Αμαραντιώτη ξεκίνησε την τουριστική δραστηριότητά του και για τον Αμάραντο είχε υποσχεθεί πολλά.

Διάβασα επίσης, Παναγιώτη, στα προηγούμενα τεύχη και άλλα πολλά για κάποιες συμπεριφορές. Αγαπητοί Αμαραντιώτες: Μην απογοητεύετε αυτούς που έχουν κέφι να φωνάζουν για το χωριό διότι η απογοήτευση φέρνει την απομάκρυνση. Μην υποπτεύεσθε ότι πίσω από κάθε σκέψη και φωνή, υπάρχουν άσχημα και συμφέροντα.

Όλοι όσοι φαίνονται ότι διαφωνούν μεταξύ τους, έρχονται στο χωριό και όλα με καλή πίστη μπορούν να τα συζητάνε. Εκεί στην πλατεία που τα ακούν ο Αη-Γιώργης και οι ψυχές των προγόνων μας.

Ο Αμάραντος δεν μαραίνεται. Οι ξενιτεμένοι μας στο εξωτερικό γνωρίζω πως κλαίνε όταν διαβάζουν το περιοδικό και πολλές ώρες συζητούν και επανέρχονται στο δρόμο της περηφάνιας για την Ήπειρο και τον Αμάραντο, απ' όπου κατάγονται.

Ένα μήνυμα έχω να σας στείλω:

Δεν υπάρχουν καψυποψίες.

Υπάρχουν ευαισθησίες,

Είμαστε όλοι καλοί,

Είμαστε παραπονιάρηδες,

Είμαστε εγωιστές γιατί είμαστε Αμαραντιώτες

Είμαστε από εκεί που πατάς την πέτρα και βγαίνει σπίθα.

Παναγιώτη σε ευχαριστώ

Με αγάπη, όπως με έμαθε και μου έδωσε ο πατέρας μου ο Φάνης, η μάνα μου η Σίγια, η γιαγιά μου η Μαρία και ο νουνός μου ο Θανάσης.

Μιχάλης Παπαμιχαήλ

Αγαπητέ κ. Ζακόπουλε

Συγχαρητήρια για το σημαντικό έργο σας, ένα δύσκολο εγχείρημα με θαυμαστά αποτελέσματα και πλούσιο δείγμα από το μεράκι σας.

Το περιοδικό σας δεν αποτελεί μόνο γέφυρα επικοινωνίας και ενημέρωσης των απανταχού Αμαραντιωτών αλλά και γνώσης της παράδοσης των χωριών μας.

Είναι αξιοζήλευτο.

Ζηλευτό και από πολλές κοινότητες με παρόμοιες προσπάθειες και όπως διαπιστώνω και από την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Είναι η πρώτη επιστολή που σας στέλνω και θέλω να σας ευχαριστήσω για την τιμή που μου κάνετε με την αποστολή του περιοδικού σας.

Κατανοώ τις δυσκολίες του έργου σας και θέλοντας να βοηθήσω σας στέλνω μερικά στοιχεία που ίσως να σας φανούν χρήσιμα στην ύλη του περιοδικού σας.

Θα είμαι πάντα στη διάθεσή σας έτοιμος για όποια βοήθεια.

Με εκτίμηση
Νικόλαος Φ. Σουτόπουλος

Αγαπητέ Παναγιώτη

Τον Δεκέμβριο του 2004, ο σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κος Ανδρέας επισκέφθηκε την Πάτρα, ιδιαιτέρα του πατρίδα, και πολύ αγαπητός από την πατραϊκή κοινωνία για την σεμνότητά του, την απλότητά του, την καλοσύνη του.

Ομίλησε με πειστικό και κατανοητικό τρόπο για τα 10 χρόνια εκδημίας του μακαριστού Σεβαστιανού, αλλά κυρίως για το βορειοηπειρωτικό με φωνή δυνατή και αταλάντευτη, αφού οι ιθύνοντες της πολιτείας δυστυχώς δεν ακούγονται.

Ήταν μια συγκέντρωση στην "Διακίδειο" αίθουσα πολυπληθέστατη και πάρα πολλοί την είχαν κατακλύσει απ'έξω. Τον συνόδευε ο χωριανός μας αρχιμανδρίτης πατήρ Χερουβείμ κατά κόσμο Νικόλαος Σουτόπουλος άξιος εγγονός του αειμνήστου γιατρού μας Νικολάου Σουτοπούλου. Με την ευκαιρία αυτή κάνω μια έκκληση και στο περιοδικό σου, αλλά και σε όλους τους φορείς μας.

Κοινότητα, αδελφότητα, εκπολιτιστικός σύλλογος, για ένα αφιέρωμα: ΣΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ, ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ, ΣΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ της δύσκολης εκείνης εποχής.

Σε χαιρετώ
Χαράλ. Σκορδάς
Πάτρα 3/2/05

Αγαπητέ Λάμπρο

Ο θεόπνευστος λόγος του Σεβασμιωτάτου και ποιμενάρχη μας κ.κ. Ανδρέα μας φωτίζει, μας καθοδηγεί, μας λυτρώνει πραγματικά, γι' αυτό ανελλιπώς τον δημοσιεύω. (βλ. σελ. 14)

Όσον αφορά τον αειμνηστο γιατρό μας Νικόλαο Σουτόπουλο, έκανα μια προσπάθεια ήδη από το 2^ο τεύχος του περιοδικού. Δυστυχώς δεν έφερε τα αναμενόμενα. Ελπίζω με την δική σου έκκληση τώρα, να υπάρξει ανταπόκριση, απ' όλους και ν' αποδώσουμε – όσο είναι δυνατόν – την πρέπουσα τιμή.

Φωτογραφία εξωφύλλου

Με ιδιαίτερη χάρη και κορμοστασιά εικονίζονται σε νεαρότερη ηλικία, με παραδοσιακές στολές, η κ. Νίκη Τσάτση-Κασιόλα δεξιά και η κ. Άννα Ζιάκου-Τσώχου.

Ξυπνάνε μνήμες μέσα μας, μας υπενθυμίζουν και μας τονίζουν το καθήκον απέναντι στην παράδοση και την κληρονομιά μας.

Και ναι μεν μπορεί να μαραίνεται η επαρχία, οι άνθρωποι της όμως όπου κι αν βρίσκονται κρατούν την πρώτη αγνότητα και την “παρθενική μαγεία”. Στοιχεία ικανά να ριζοβολήσουν, από το γόνιμο μπόλιασμα μια ζωογόνο δύναμη, για μια ολοκληρωμένη ανάταση... κι όπως έγραψε και ο Ι. Δραγούμης “το χωριό και οι γυναίκες πρώτα-πρώτα, μπορούν να σου δείξουν καθαρότερα από κάθε άλλον το μονοπάτι για ν’ ανηφορίσεις κατά τις ρίζες σου. Στο χωριό βρίσκεις τη βάση του ανθρώπου της φυλής σου, γιατί είναι κάτι πλατύτερο από την οικογένεια...”



Νοσταλγικές Ιστορίες

...Ήταν Ντραγάτης (Αγροφύλακας) ο μπαρμπα-Σπύρος και πρόεδρος ο Βαγγέλης του Τσώχου. Και είχε βγάλει νόμο, τους μήνες του καλοκαιριού να μη βγάζουν τις κότες.

Περνάει ο Σπύρος από την αυλή του Τσώχου, βλέπει τις κότες έξω να γυρνάν στ’ αλώνια. Ρωτάει τη Βαγγέλαινα τίνος ήταν οι κότες και του λέει, του Βαγγέλη. Περνάει τη δεύτερη μέρα, ξανά τα ίδια. Την τρίτη, μόλις τις βλέπει, βγάζει το δίκαννο και σκοτώνει έναν κόκορα.

Πάει στην πλατεία και , εκεί που κάθονταν ο νοματάρχης, ο πρόεδρος κι ο δάσκαλος, βγάζει τον κόκορα δημοπρασία 90 δραχμές. Δίνει τον κόκορα να τον μαγειρέψουν και , όταν κατά τα’ απόγευμα ο Τσώχος πάει στο σπίτι,, τον ρωτάει η Βαγγέλαινα:

- “Δε θα φας ;”
- “Πλήρωσα κι έφαγα έναν κόκορα, αλλά ήταν λουκούμι”.
- “Μωρ’ τι λες; Ο κόκορας ήταν δικός μας” του αποκρίνεται η Βαγγέλαινα.

Φωνάζει ο Τσώχος το Σπύρο, τον ρωτάει τι έγινε. Του βγάζει ο Σπύρος το νόμο και του τον δείχνει .

- “Α” του λέει ο Τσώχος, “ είπαμε για τους άλλους, όχι και για μένα”
- “Αμ, όχι για τη Μίγια ο νόμος πρόεδρε και για σένα όχι.. Παίρνω το καπέλο και

φεύγω”, του απαντάει ο παππο-Σπύρος.

-“Εντάξει, εντάξει, δεν είπαμε κι έτσι”, του λέει ο Τσώχος και έληξε το θέμα....

Αυστηρός και δίκαιος ο παππο-Σπύρος, “πρόεδρος” και άνθρωπος ο Τσώχος. Νοσταλγικές ιστορίες μας βροχερής βραδιάς στο καφενείο του παππού Κώστα στις 17 Αυγούστου του 2002. Η απόδοση του κειμένου, βέβαια, δεν μπορεί να αγγίξει και να αποδώσει - ίσως, να αλλοιώνει κιόλας- το γλαφυρό ύφος και το μεράκι που ξεχείλιζε από το στόμα, τα μάτια και τη ζεστή καρδιά του μπαρμπα - Νύση, τον οποίο ευχαριστώ θερμά για την εξιστόρηση. Κι όπως, είπε κι εκείνος, ως δισέγγονο του παππού-Σπύρου (του Παναγιωτίδη), όφειλα να γνωρίζω κάτι από την καθημερινότητά του.....

Με την ευκαιρία αποστολής και δημοσίευσης της παρούσας ιστορίας, θα ήθελα να ευχαριστήσω ακόμη μια φορά τον Παναγιώτη για την ανεκτίμητη προσφορά στο χωριό μας μέσω του παρόντος περιοδικού, καθώς αποτελεί για όλους μας συμβολή στην πολιτιστική κληρονομιά του ιδιαίτερου τόπου καταγωγής μας.

Βικτωρία Σ. Ζακοπούλου



Δεξιά ο κ. Διονύσιος Ζιάκος (αφηγητής) και αρ. ο κ. Χρήστος Παπαγιαννόπουλος. Δύο ανεκτίμητοι θησαυροί της παράδοσης. Συνδετικοί κρίκοι, με τις παλαιότερες γενιές και τις σημερινές. Ελπίζω να μας μεταφέρουν τις μνήμες και τα βιώματά τους, να καταγραφούν και να παραμείνουν εσαει!

ΛΟΥΤΡΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

Αμάραντος “Ισβορος”, η γνωστή εις όλους μας ακριτική και εν πολλοίς μαρτυρική Κοινότης με τας θαυμασίας φυσικάς καλλονάς της, το υγιεινότατον κλίμα της, τα πλούσια και κρυστάλλινα νερά της, το θαυματουργόν ατμοθεραπευτήριόν της, το απέραντον δάσος της με τα πλούσια θηράματα, τους εργατικούς και φιλόξενους κατοίκους της. Εις μικράν απόστασιν από των μετά της Αλβανίας συνόρων κειμένη αύτη εδεινοπάθησεν επί μακρόν, τόσον κατά την εισβολήν και μετέπειτα αποχώρησιν των Ιταλών και

Αλβανών το 1940, όσον και κατά την εχθρικήν κατοχήν και μεταπολεμικώς κατά τον ανταρτοπόλεμον. Ο αμιγώς Ελληνικός και ακραιφνών πατριωτικών αισθημάτων πληθυσμός του πολλά στερούμενος, έχει το πικρόν παράπονον, ότι παρ' ουδεμιάς κοινωφελούς οργανώσεως έτυχεν αρωγής, το δε μοναδικόν του αίτημα της συνδέσεώς του μετά της Κονίτσης, δι' αμαξιτής οδού, δεν έτυχε της προσηκούστης προσοχής.

Δικαιολογημένα παράπονα έχουν επίσης οι ακρίται κάτοικοι του Αμαράντου, δια την μη εισέτι σύνδεσίν των με το δίκτυον ηλεκτροφωτισμού, δια την μη ενίσχυσίν των με σιτηρά και ζωοτροφάς κατά τους δυσχερείς μήνας του βαρυτάτου δια το υψόμετρον χειμώνος, δια την μη επαρκή ενίσχυσιν εκ της Αγροτικής Τραπέζης δια την ανάπτυξιν της κτηνοτροφίας και πτωχής γεωργίας των. Και όμως οι ηρωικοί Αμαραντιώτες παραμένουν προσκολλημένοι εις την ολίγην και πτωχήν πάτριον γην, την οποίαν συγκρατούν με αναχώματα δια να μη την ξεπλύνουν οι βροχαί, προσδοκούντες καλυτέρας ημέρας.

Π. Ζακ.

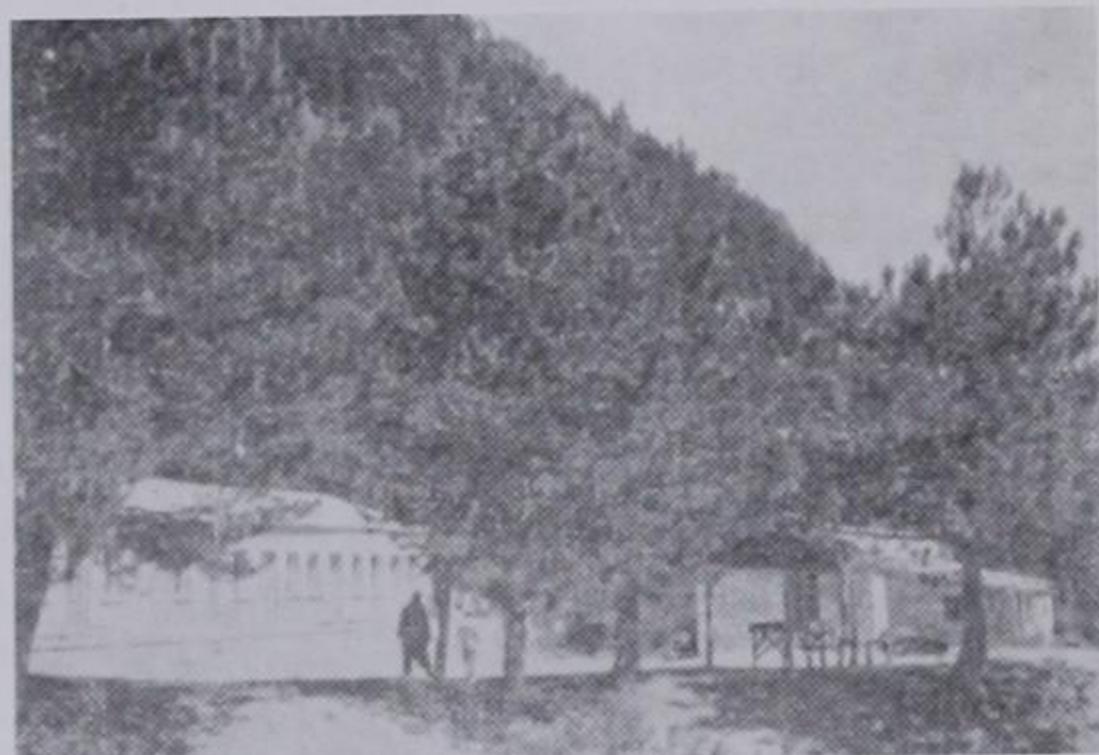
(Περ. “ΚΟΝΙΤΣΑ” 1962, τευχ. 4ο. Συγγραφέας πιθανότατα να είναι ο αείμνηστος Παναγιώτης Ζακόπουλος του Γρηγορίου)

Μετά την τόσο μεγάλη, άσκοπη και άκαιρη φασαρία για τα λουτρά το καλοκαίρι 2005, σιγή ιχθύος τώρα. Μέχρι την έκδοση του περιοδικού κανένα ενδιαφέρον, καμιά κινητικότητα.

Πότε θα ενημερωθεί ο κόσμος;

Πότε θα επίλυθούν τα προβλήματα; Πότε θα αρχίσουν οι διαδικασίες για τη διαχείριση; Αλήθεια οι μετοχές του “κοσμάκη” τι γίνονται; Θα πάρω απάντηση;

Πέρα απ' όλα τα άλλα, αυτό που πραγματικά εύχομαι, είναι να υπάρχει αποτέλεσμα υπέρ των ασθενών, των επιχειρηματιών, του χωριού, των Αμαραντιώτων. Και αυτά μπορούν να γίνουν αν ακολουθήσει η σύνεση, η σωφροσύνη και πάνω απ' όλα, οι νόμιμες διαδικασίες. Χωρίς κουκουλώματα και μικροσυμφέροντα. Ίδωμεν...



ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

(Αξέχαστες Ιστορικές Στιγμές)

17 Φεβρουαρίου 1914. Ιστορική μέρα για τον Βορειοηπειρωτικό αγώνα. Για άλλη μια φορά ξαναζωντανεύει ο ηρωισμός κι η φιλοπατρία, που πριν 90 τόσα χρόνια οι ιερολοχίτες στο Δραγατσάνι την υπέγραψαν με το αίμα και τη θυσία τους.

Έτσι και τώρα. Στις 4 το απόγευμα πάνω από 2000 Ιερολοχίτες, έχοντας επικεφαλής τον Πρόεδρο και τα μέλη της Κυβερνήσεως, κήρυξαν επίσημα την αυτονομία ολόκληρης της Βορείου Ηπείρου, στο Αργυρόκαστρο.

Στη μεγάλη τούτη ώρα ο Μητροπολίτης Δρυινουπόλεως Βασίλειος, γεμάτος συγκίνηση μίλησε στα πλήθη: “Αδελφοί Ηπειρώτες..., η Ήπειρος..., έχοντας την ελπίδα της στο Θεό και στηριγμένη στη δύναμη των παιδιών της και στη βοήθεια όλου του Ελληνισμού, με αρχηγό τον Γεώργιο Ζωγράφο ρίχνεται στον αγώνα κι ανυψώνει, σαν σημαία της αυτονομίας, την παλιά βυζαντινή σημαία...

Η Ήπειρος είναι αποφασισμένη να την διατηρήσει απρόσβλητη και μόνο αν θα πατήσουν στο πτώμα και του τελευταίου Ηπειρώτη, θα μπορέσουν οι εχθροί ν' απλώσουν πάνω της βέβηλο χέρι. Ηπειρώτες!... Εμπρός για την πίστη και την Πατρίδα! Ζήτω η ανεξάρτητη Ήπειρος!...”

Την άλλη μέρα, στις 18 Φεβρουαρίου, η Κυβέρνηση της αυτόνομης Ηπείρου κυκλοφορεί μια προκήρυξη, με την οποία προσκαλεί όλους τους Ηπειρώτες να δώσουν το παρών στο μεγάλο αγώνα.

“Ηπειρώτες,

... Η απόφαση για την “αυτόνομη πολιτεία της Βορείου Ηπείρου” πάρθηκε, γιατί η πατρίδα μας κινδυνεύει... Μας αποσπούν απ' την αγκαλιά της μητέρας μας Ελλάδας. Μας αρνούνται την αυτοδιοίκηση στο αλβανικό κράτος. Μας αρνούνται ακόμα και τις εγγυήσεις, που θα μας περιφρουρούσαν τη ζωή, τη θρησκεία, την περιουσία, την εθνική μας ύπαρξη...

Γι' αυτούς τους λόγους.

Κηρύσσει

Η Βόρειος Ήπειρος την ανεξαρτησία της και προσκαλεί τους πολίτες της, με κάθε θυσία, να υπερασπίσουν την ακεραιότητα του εδάφους και τις ελευθερίες της εναντίον κάθε προσβολής.

Η προσωρινή Κυβέρνηση

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Χρ. Ζωγράφος

Τα μέλη

Ο Δρυινουπόλεως, Βασιλειος

Ο Κορυτσάς, Γερμανός

Ο Βελλάς και Κονίτσης, Σπυρίδων”.

Λίγες μέρες αργότερα, στις 27 Φεβρουαρίου, βγαίνει το διάταγμα της επιστρατεύσεως που καλεί στα όπλα όλους τους μάχιμους, από 18 μέχρι και 40 χρόνων.

Ημέρα επιστράτευσης ορίστηκε η 1^η Μαρτίου. Μέσα σε τρεις μέρες όλοι έπρεπε να παρουσιαστούν, όπου όριζε το διάταγμα.

Η ανταπόκριση που είχε σ' όλη τη Βόρειο Ήπειρο το απελευθερωτικό κίνημα, φαίνεται κι απ' την προκήρυξη του προέδρου της αυτόνομης Πολιτείας της Ηπείρου, στις 21 Φεβρουαρίου 1914.

“...Γεμάτος ευγνωμοσύνη βλέπω την αφοσίωση και την εμπιστοσύνη του Ηπειρωτικού λαού προς τους αρχηγούς της αμυνόμενης πατρίδας μας. Γεμάτος από ελπίδα και θάρρος βλέπω τον ενθουσιώδη πατριωτισμό σας πάνω στον οποίο στηρίζεται η τύχη της χώρας. Κανένα μίσος εναντίον της Αλβανίας δεν “οπλίζει το χέρι μας... Άμυνα, μέχρις εσχάτων, είναι το μόνο μέσο σωτηρίας που μας απομένει. Άμυνα, όμως, ενός ευγενικού και πολιτισμένου λαού..., που σέβεται τα δίκαια όλων των πολιτών, Χριστιανών ή Μωαμεθανών...”

Φτάνει η μέρα της επιστράτευσης, 1 Μαρτίου 1914. Το Αργυρόκαστρο, όπως κι άλλες πόλεις, γεμίζουν από Ιερολοχίτες, που ολοπρόθυμα είναι αποφασισμένοι να δώσουν το αίμα τους για τη λευτεριά της πατρίδας τους. Μήνες τώρα ζούσαν μ' αυτό το όνειρο. Και, να, πού' φτασε η ώρα να ριχτούν στη μάχη.

Ανάμεσα στους φλογερούς Ιερολοχίτες, κι οι σπουδαστές του Διδασκαλείου της Ζωσιμαίας Σχολής των Ιωαννίνων.

Την άλλη μέρα, στις 2 Μαρτίου το πρωί, στη Μητρόπολη Αργυροκάστρου τελέστηκε κατανυκτική Θεία Λειτουργία. Και μετά, ένας νεαρός Ιερολοχίτης, σπουδαστής του Διδασκαλείου προσφώνησε τον Πρόεδρο Γ. Ζωγράφο:

“Εξοχώτατε,

Όταν ακούσαμε την πρόσκλησή σας, χωρίς κανένα δισταγμό εγκαταλείψαμε τα σχολικά θρανία, με την απόφαση, Ηπειρώτες κι εμείς, να τρέξουμε στη φωνή της σφαγιαζομένης Ηπείρου. Αυτής της πατρίδας, που συνεχίζει τους εθνικούς άθλους των ηρωικών Σουλιωτών κι είναι αποφασισμένη να ταφεί κάτω απ' τα ερείπια της παρά να παραδοθεί σε δολοφόνους σφαγιαστές. Το δίκιο κι η ιερότητα του αγώνα μας αλλά κι έμπρακτη αλληλεγγύη των συμπατριωτών μας, όπου κι αν βρίσκονται, θα πρέπει σ' όλους μας να δυναμώνει την πεποίθηση, ότι ο ευγενέστατος αυτός αγώνας μας, στο τέλος θα ευοδωθεί...”.

Χαρακτηριστικός είναι κι ο διάλογος ανάμεσα σ' ένα Ηπειρώτη Ιερολοχίτη της Δερβίτσανης που είχε τότε ορισθεί σαν ένα από τα στρατολογικά κέντρα και στον Άγγλο απεσταλμένο, μέλος της Διεθνούς Επιτροπής Ελέγχου. Το αντιγράψαμε απ' την Εφημερίδα “Πυρσός Βορείου Ηπείρου”, Φεβρουάριος 1980.

- Πόσα φυσίγγια έχεις; ρωτάει ο Άγγλος.
- Αυτά που' χω στις θήκες μου, του απαντάει ο Ιερολοχίτης.
- Πόσα είναι;
- Εξήντα.
- Αυτά μόνο έχεις;
- Έχω και σαράντα στο κατάλυμά μου.
- Δηλαδή, εκατό. Άλλα δεν έχεις;
- Όχι, αποκρίνεται ο Δερβετσιώτης.
- Με εκατό φυσίγγια θα πολεμήσεις; Γίνεται πόλεμος με εκατό φυσίγγια; Κι άμα σωθούν αυτά, τι θα κάνεις;
- Και την Κυβέρνηση γιατί τη σχηματίσαμε, μιλόρδε, παρά για να φροντίσει, τι θα κάνουμε, όταν σωθούν τα 100 φυσίγγια. Και τα χρήματα που δίνουν οι Ηπειρώτες, γιατί άλλο παρά για φυσίγγια τα δίνουν...
- Έχετε, λοιπόν, χρήματα;
- Στέλνουν οι Ηπειρώτες κάθε μέρα.
- Έχουν στείλει πολλά;

-Ως δύο-τρία εκατομμύρια για πρώτη δόση. Και στέλνουν καθημερινά και δέκα έξι σωστά χρόνια μπορούμε να κρατήσουμε πόλεμο με στρατό 50.000 στο πόδι, μιλόρδε.

-Αλλά ο Βηδ (ο Αλβανός ηγεμόνας) θα σας δώσει όσα προνόμια κι εγγυήσεις θέλετε. Γιατί είσαστε τόσο αδιάλλαχτοι;

-Αν οι Γάλλοι, μιλόρδε, σας έδιναν όλων των ειδών τα προνόμια και σας έπαιρναν την Αγγλία, τι γνώμη θα δίνατε, Άγγλοι σείς;

-Αυτό είναι άλλο, είπε νευρικά.

-Είναι κάτι περισσότερο από όμοιο, μιλόρδε. Στο σπίτι του νοικοκύρη δεν δίνει προνόμια ο φιλοξενούμενος αλλ' ο νοικοκύρης, αν θέλει, δίνει, όσα του αρέσει. Κι εμείς μέσα τώρα στην Αυτόνομη Ήπειρο δεν έχουμε άλλο σκοπό παρά να τους θεωρήσουμε όλους ίσους κι ελεύθερους, να δώσουμε εγγυήσεις, και προνόμια κι ό, τι θέλουν, αλλά να μαστε εμείς οι νοικοκυραίοι και να μη μας δώσουν σαν να μαστε νοικάτορες. Αυτή είναι η ουσία, μιλόρδε, και τα τουφέκια γι' αυτή κι όχι για καμιά άλλη δουλειά έχουν το φουσέκι.

Μ' αυτή τη δύναμη της ψυχής, με τη θερμή πίστη, ότι ο Θεός θα ευλογήσει το δίκαιο αγώνα τους και με τη συνείδηση, ότι εκτελούν χρέος ιερό προς την πατρίδα τους, ρίχνονται στη μάχη.

Ξέρουν, βέβαια, ότι ο εχθρός είναι και σε αριθμό και σε όπλα και σε ξένη βοήθεια, σε πολύ καλύτερη θέση απ' αυτούς.

Κι όμως, οι Ηπειρώτες δεν λιποψυχούν. Γιατί ξέρουν κάτι άλλο, πολύ σημαντικό. Ότι, όταν κανείς αγωνίζεται για τα ιερά και τα όσια της φυλής του, εκείνο που μετράει πάνω από υλικό εξοπλισμό κι αριθμητική δύναμη, είναι της ψυχής η φλόγα κι η αντοχή.

Γι' αυτό και προχωρούν αποφασιστικά, γενναία. Όπως ταιριάζει στους Έλληνες κάθε εποχής, όταν η πατρίδα τους καλεί να υπερασπιστούν την τιμή και τη λευτεριά της.

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Πεντακόσια χρόνια σκλάβοι,
Κάτω απ' άγριο ζυγό,
Ζούσαμε με μιαν ελπίδα
Η Ήπειρος μας πως θα γίνει
Μιαν ημέρα Ελληνική.

Και μιαν αυγινή του Μάρτη,
Σπάνε ξάφνου τα δεσμά
Και με περισσή λαχτάρα
Χαιρετάμε δακρυσμένα
Την πανώρια Ελευθεριά.

Τη χαρήκαμε ένα χρόνο
Μ' όλη της την ομορφιά...

Τώρα φεύγουν, μας αφήνουν
Σε μιαν άκρη απελπισιά...

Μ' από κάτω απ' τη σκιά της
Όποιος έμαθε να ζει
Ξέρει πώς και να πεθάνει
Πριν την αποχωρισθεί.

**Στάσου αντρίκεια Ηπειρώτη
Και δεν είσαι μοναχός.
Τον ιερό σου τον αγώνα
Παραστέκει ο Ελληνισμός!**

(Από το βιβλίο “Αξέχαστες Ελληνικές Πατρίδες”)
(προσφορά της Ι.Μ.Δ.Π. & ΚΟΝΙΤΣΗΣ)

Ο Κότσυφας και ο Μπάρμπα Φάνης

Φθινόπωρο, καθισμένος σ' ένα σκαμνί παρακολουθούσα τα φυτά του κήπου και τις κληματαριές, διεπίστωσα ότι κάποιο πουλάκι έτρωγε τα σταφύλια προτιμώντας περισσότερο τα κόκκινα.

Άναψα ένα τσιγάρο και πουλάκι έτρωγε τα σταφύλια και Αφού περίμενα για μισή ώρα κότσυφας, κάθισε απάνω στο άρχισε να ξετιμπουρίζει το για να φοβηθεί να φύγει μα έδωσε και συνέχιζε να επανέλαβα το χτύπημα, πιο δεν έδινε στα κτυπήματά μου, αδρεναλίνη στο κεφάλι και Έτρεξα στο σπίτι και άρπαξα σκάγια και επέστρεψα σκοτώσω.

Γνωρίζοντας ότι ο κότσυφας είχε αναπολώντας τα περασμένα που πεινούσα κι εγώ σαν τον κότσυφα κότσυφα να ξετιμπουρίζει τα τσαμπιά και να ζήσει αυτός καλά κι εγώ ακόμα καλύτερα.



παρακολουθώντας να δω τι ακριβώς συγκεκριμένα τα κόκκινα.

περίπου παρουσιάστηκε ένας σταφύλι και με το ράμφος του τσαμπί. Κτύπησα τα χέρια μου εκείνος σημασία δεν μου ξετιμπουρίζει εγώ δυνατά, αλλά εκείνος σημασία μέχρι που ανέβασε την απεφάσισα να τον σκοτώσω. το δίκαννο και δύο σφαίρες με αποφασισμένος να τον

φύγει κάθισα πάλι στο σκαμνί Θυμήθηκα τα χρόνια της κατοχής και έτσι απεφάσισα ν' αφήσω τον

**Φάνης
Στέφανος Τσάτσης**

ΕΦ. ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941

ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΠΟΠΟΙΑΣ

**Ένας μαθητής και ένας δάσκαλος συντελεσταί νικών του στρατού μας
Δύο ιστορικά επεισόδια του πολέμου**

Του απεσταλμένου μας κ. Ε. Θωμόπουλου

ΜΕΤΩΠΟ. Άλλα πράματα, άλλα θαύματα ακούμε πάλι σήμερα κάτω από μια σκηνή που είνε το θερμότερο κονάκι της χαράδρας, η οποία ρεύει από το χιόνι και την υγρασία. Είνε μια εγκατάστασις υγειονομική γεμάτη από μπαμπάκια, μπουκάλια, γάζες και στρατευμένους νεαρούς ασκληπιάδας, που απάγκιασαν σ' αυτό το μέρος για να δώσουν ενίσχυσι και βοήθεια σ' εκείνους, που έρχονται από ψηλά με τα κόκκινα σημάδια του ηρωισμού. Στην άοσμη γύρω ατμόσφαιρα, η αντιπαθητική άλλοτε μυρουδιά του αιθέρα, που βγαίνει μέσα από την σκηνή, φαίνεται ευχάριστο άρωμα. Θυμάσαι πως υπάρχουν στον ανθρώπινο οργανισμό και ρουθούνια και όσφρησι. Την ξεχνούν πολλές ημέρες αυτή την τρίτη αίσθηση οι αγωνιστές μας, για να την θυμηθούν αόριστα, όταν η μάχη κοπάζει και η προώθησις για λίγο σταματήση από τους αχνούς του καζανιού με τη φασολάδα. Οι ημιονηγοί την θυμούνται περισσότερο, χάρις εις τα μουλάρια τους.

Σ' αυτή ως τόσο την σκηνή του επίστρατου Ιπποκράτη αφηγήσεις, που δεν έχουν τα σημάδια ούτε του μύθου, ούτε της υπερβολής μας περιγράφουν δυο γεγονότα χαρακτηριστικά της ελληνικής ψυχής. Είνε και τα δυο τους μια ακόμη εξήγησι, γιατί νικούμε τους Ιταλούς.

Στην μία ήρωας είνε ένα μικρούλης 13 χρονών μαθητής, στην άλλη ένας σαρανταπεντάρης δάσκαλος. Ηπειρώτες είνε και οι δυο τους. **Ο μικρούλης ήρωας, λοιπόν, που λέγεται Φώτης Σουτόπουλος** και είνε γυιός ενός γενναίου υπιάτρου ευρέθηκε τις πρώτες ημέρες της εχθρικής εισβολής στην Πωγωνιανή. Εκεί ήταν το σχολείο που φοιτούσε. Δεν πρόλαβε να πάρῃ δρόμο για τα Γιάννενα που βρισκόντουσαν οι δικοί του και αιχμαλωτίσθηκε μαζί με τρεις-τέσσαρες άλλους συμμαθητές του. Οι Ιταλοί, ήσαν εκείνοι οι περίφημοι Αλπίνι, δεν φάνηκαν καλύτεροι από όλες τις άλλες περιπτώσεις των βομβαρδισμών που έχουν επιδείξει. Χαστούκιζαν τα αιχμάλωτα παιδιά, έβριζαν την γενιά τους και την πατρίδα τους, δεν τους έδιναν να φάνε, λες και με αυτά είχε... συνωμόσει ο κ. Τσώρτσιλ να ξεκάμη την ιταλική ψευδοαυτοκρατορία. Τα έβριζαν διαρκώς και επί πλέον τους επέβαλαν να ξηλώσουν από τα μαθητικά τους πηλήκια τα Ελληνικά εθνόσημα.

Ο τελευταίος εξαναγκασμός εξώργισε τον μικρούλη Φώτη περισσότερο. Έχει ειπή στον Έλληνα συνταγματάρχη που τόσες υπηρεσίας του προσέφερε δίχως να τις καταλαβαίνη και πολύ πολύ: - Να μου βγάλουν το Στέμμα, από το πηλήκιο δεν το χώνεψα. Ήταν Σα να μούβριζαν την σημαία μου. Απ' εκείνη την ώρα ο μαθητάκος Σουτόπουλος απεφάσισε να ξεφύγη οπωσδήποτε από τα χέρια



**Ο μικρός ήρως Φώτης
Σουτόπουλος**



Ο Φώτιος Σουτόπουλος υπηρετώντας τη θητεία του το 1952 στα Χανιά. (η φωτ. είναι προσφορά της κ. Νίκης Στάγιου την ευχαριστώ θερμά)

να έβαλαν κατ' ευθείαν επάνω του. Γλύτωσε όμως και ολοταχώς τον έστειλαν στο σημείο που ήταν ο επί κεφαλής του αμυντικού συγκροτήματος. Ασφαλισμένος στο πρόχειρο αμπρί του ανωτέρου αξιωματικού συνήλθε. Έφαγε γιατί πολύ πεινούσε και ξεδίψασε.

- -Τώρα μικρέ πες μας τι είδες εκεί που ήσουν;

Με αυτή την ερώτηση άρχισε η ανάκρισις και με τα όσα απεκάλυψε για τα στρατεύματα των εισβολέων προκάλεσε γενική κατάπληξη με την εξυπνάδα του και την αντίληψί του για τις θέσεις των Ιταλών, τα μέσα τους και τους αριθμούς των περίπου. Από μικρού το στόμα μαθαίνεις την αλήθεια, λέει η παροιμία, και αυτοί, που τους έδωκε τις πληροφορίες βεβαιώνουν, ότι θα τιμούσαν κι ένα πεπειραμένο στρατιωτικό κατάσκοπο. Ο ιστορικός της αύριον ας μη λησμονήσῃ να τον ανακηρύξῃ ως τον μικρότερο, αλλά και χρησιμότερο άσσο της σιωπηλής και αφανούς στρατιάς των Β' επιτελικών μας γραφείων.

Με τις πληροφορίες ως τόσο του 13ετούς Σουτόπουλου κινήθηκαν ωρισμένοι σχηματισμοί μας, ενισχύθηκαν σε άλλα σημεία άλλοι και συντομεύθηκε η νίκη του στρατού μας έξω από το Λεσκοβίκι.

- Σε αυτόν που χρωστάμε την ελευθερία μας, κλείνουμε ευλαβώς το γόνυ, σαν ελάχιστο φόρο τιμής. ΑΙΩΝΙΑ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ ΣΤΟΝ ΜΙΚΡΟ ΜΑΣ ΗΡΩΑ
(Η εφημερίδα εστάλη από τον κ. Νικόλαο Φ. Σουτόπουλο, γιο του αείμνηστου ήρωα. Τον ευχαριστώ θερμά)

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΓΩΝΙΑΝΗΣ & ΚΟΝΙΤΣΗΣ**

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 96^η

ΘΕΜΑ: «Η Εκκλησία, Μητέρα και Φρουρός του Έθνους»

Αγαπητοί μου Χριστιανοί,

Η επέτειος της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας, βρίσκει τη χώρα και την κοινωνία μας σε βαθειά κρίση. Θεσμοί, που ήσαν στήριγμα και ελπίδα του λαού μας, όπως, για παράδειγμα, η Δικαιοσύνη, βρέθηκαν στην δίνη συνταρακτικών αποκαλύψεων, με αποτέλεσμα κάποιοι επίορκοι δικαστές να απολυθούν από το Σώμα.

Στο επίκεντρο της Κρίσεως βρέθηκε, ατυχώς, και η Αγία μας Εκκλησία. Τα ΜΜΕ και ιδιαίτερα η τηλεόραση, για μεγάλο διάστημα έφερναν σε φως διάφορα σκάνδαλα, που αφορούσαν σε Αρχιερείς και σε άλλους Κληρικούς και που προκάλεσαν μεγάλη αναταραχή στις τάξεις και του Κλήρου και του πιστού Λαού. Το πιο οδυνηρό, όμως, σύμπτωμα αυτής της πράγματι ζοφερής καταστάσεως ήταν, ότι κάποιοι εταύτιζαν τους όποιους επιόρκους κληρικούς με την Εκκλησία. Υπεστηρίζετο δε ότι η Εκκλησία έχασε κατά πολύ τα ερείσματά της στον Ελληνικό λαό.

Όμως, αδελφοί, η Εκκλησία με κανένα τρόπο δεν μπορεί και δεν πρέπει να ταυτίζεται με τα άτακτα μέλη της, έστω κι αν αυτά ανήκουν στον ανώτατο Κλήρο. Γιατί, όπως είναι γνωστό, εμείς οι άνθρωποι και λειτουργοί της Εκκλησίας περνούμε και φεύγουμε. Η Εκκλησία, όμως, που έχει κεφαλή της τον Ιησού Χριστό, «ναυγάγιον ουχ υπομένει», κατά τόν I. Χρισόστομο. Και σε όλη την μακρά διαδρομή των αιώνων υπήρξε η Μητέρα και η Τροφός του Γένους των Ελλήνων. Ιδιαίτερα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και της Επαναστάσεως του 1821, οι Κληρικοί πρωτοστάτησαν στον ιερό Αγώνα για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού. Τα ονόματα του Παπαφλέσσα, του Επισκόπου Σαλώνων Ησαΐα, του Αθανασίου Διάκου, του Παλαιών Πατρών Γερμανού, των Επισκόπων της Πελοποννήσου, που οι περισσότεροι βρήκαν τραγικό θάνατο στα μπουντρούμια της Τριπολιτσάς, όπου οι Τούρκοι τους κρατούσαν ως ομήρους, δεν μπορεί να λησμονηθούν. Κι αυτά είναι λίγα ονόματα επωνύμων Κληρικών, για να παραλείψουμε πολλούς άλλους Αρχιερείς και Ιερείς που εστήριξαν και εμψύχωσαν το αγωνιζόμενο Έθνος εναντίον του Τούρκου δυνάστη, και που πολλοί, μάλιστα, πολέμησαν και έπεσαν για την ελευθερία. Το τι δε προσέφερε η Εκκλησία, εξ επόψεως υλικής, τόσο στον Αγώνα όσο και στα μετά την Απελευθέρωση εξόχως δύσκολα χρόνια, για την ανόρθωση της ερειπωμένης Πατρίδος μας, μπορεί ο καθένας να το διαπιστώσῃ από επίσημα και αυθεντικά κείμενα, που έχουν κατά καιρούς δημοσιευθή.

Έτσι, η συζήτηση που ξεκίνησε για τον χωρισμό Κράτους – Εκκλησίας φανερώνει όχι μόνο άγνοια των ιστορικών δεδομένων, αλλά και αχαριστία απέναντι στην Μητέρα Εκκλησία, που και στον Αγώνα της Εθνικής Παλιγγενεσίας και αργότερα μέχρι και σήμερα, εμάζευε «ως η όρνις τα νοσσά ουσιών υπό τας πτέρυγας» (Ματθ. κγ' 37). Να θυμηθούμε τον Μακεδονικό Αγώνα (1904-

1908): Δεν ήσαν οι Αρχιερείς και οι Ιερείς της Μακεδονίας οι στυλοβάτες των αγωνιστών ενάντια στο όργιο των σφαγών και των δηώσεων των Βουλγάρων κομιταζήδων; Κι αργότερα, το τίμιο αίμα του Εθνομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου δεν πορφύρωσε τους δρόμους της πρωτεύουσας της Ιωνίας, όπως και άλλων Ιεραρχών της Αιολικής και Ιωνικής γης και του Πόντου καθώς και πολλών απλών Κληρικών; Τέλος, για να μη μακρύνη ο λόγος, ποιος μπορεί να ξεχάσῃ την τεράστια προσφορά στο αγωνιζόμενο Έθνος (1940-1944) των δύο επιφανών Αρχιεπισκόπων: του Αθηνών Χρυσάνθου και του Αθηνών Δαμασκηνού, αλλά και πολλών Κληρικών, που σφαγιάστηκαν από τα στρατεύματα Κατοχής και στα μετέπειτα χρόνια της εθνικής μας τραγωδίας; Θα ήταν, όμως, μεγάλη παράλειψη, αν δεν εμνημονεύαμε την αποφασιστική παρουσία της Εκκλησίας στον Αυτονομιακό Αγώνα της Βορείου Ήπειρου (1914), όπως και στο Κυπριακό Έπος 1955-59. Και για να παραλείψουμε το όνομα του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, ας αναφέρουμε επιγραμματικά τους αειμνήστους παπα-Σταύρο Παπαγαθαγγέλου και αρχιμ. Κων/νο Λευκωσιάτη, που χαρακτηρίστηκαν, και δικαίως, ως οι «μπουρλοτιέρηδες» της ψυχής των εφήβων της Κύπρου, τους οποίους στρατολογούσαν από τις τάξεις των Ορθοδόξων Χριστιανικών Ενώσεων Νέων και Νεανίδων (Ο.Χ.Ε.Ν.) και οι οποίες Ενώσεις λειτουργούσαν με τις ευλογίες της Εκκλησίας.

Βέβαια, κανείς δεν μπορεί να αρνηθή, ότι υπήρξαν και υπάρχουν κάποιοι ανάξιοι Κληρικοί. Άλλα αυτοί – που οπωσδήποτε είναι μια ελάχιστη μειοψηφία – πώς είναι δυνατόν να ταυτίζονται με την ΕΚΚΛΗΣΙΑ, η οποία – κατά την ωραία έκφραση του αποστόλου Παύλου – είναι «στύλος και εδραίωμα της αληθείας» (Α' Τιμ. γ' 15); Γι' αυτούς ισχύει ο λόγος του Χριστού, σύμφωνα με τον οποίο «παν κλήμα εν εμοί μη φέρον καρπόν, αίρει αυτό» (Ιωαν. ιε' 2) ο Χριστός, ο Θεός Αμπελουργός. Δηλαδή, οι επίορκοι Κληρικοί θα εκβληθούν από το τίμιο Σώμα της Εκκλησίας. Κι αυτό ακριβώς προσπαθεί να πράξῃ η ηγεσία της Εκκλησίας. Γι' αυτό πρέπει να προσευχόμεθα με θέρμη να φωτίση ο Κυβερνήτης της Θείας Ολκάδος τους υπευθύνους Ηγήτορες να πραγματοποιήσουν την πολυπόθητη κάθαρση, χωρίς να ολιγοπιστούμε και χωρίς να επιτρέπουμε στον εαυτό μας να μειώνεται η αγάπη μας προς την Εκκλησία, την Μητέρα και Φρουρό του Έθνους.

Με τις σκέψεις αυτές σας ευλογώ πατρικά όλους, ιδιαίτερα τον μαθητόκοσμο και τα Στρατευμένα Νειάτα της Ελληνικής μας Πατρίδος. Ας γιορτάσουμε την σημερινή διπλή και μεγάλη Εορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Εθνικής Επαναστάσεως του 1821. Στρέφοντας δε την σκέψη μας στον πολυπόθητο Ελληνισμό της Βορείου Ήπειρου και της Κύπρου, ας προσευχώμεθα να ξεπεραστούν οι σημερινές δυσκολίες, διαβεβαιώνοντάς τον ότι συμμεριζόμαστε τον αγώνα και την αγωνία του για την κατίσχυση του δικαίου. Μόνο να υπάρχη και να κυριαρχή η εθνική ενότητα και ομοψυχία, παραμερίζοντας τις τυχόν αντιθέσεις, που δεν προοιωνίζονται κανένα καλό. Κάτω από την σκέπη της Εκκλησίας και με την ευλογία του Θεού το Έθνος θα προχωρή αταλάντευτα τον ωραίο δρόμο των πεπρωμένων του, κάτι που το ευχόμεθα με όλη μας την ψυχή.

Επί δε τούτοις, Διατελώ
Διάπυρος προς Κύριον ευχέτης
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ο Δρυινουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης ΑΝΔΡΕΑΣ

Προς τον κ. Παναγιώτη Στεφ. Ζακόπουλο
Ιδιοκτήτη-Εκδότη-Διευθυντή Περιοδικού «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ (ΙΣΒΟΡΟΣ)»

Αγαπητέ μου Παναγιώτη,

Σου στέλνω την με αριθμό 93/2005 Εγκύλιο μου για την εορτή του Αγίου Πάσχα και σε παρακαλώ για την δημοσίευσή της στο Περιοδικό «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ», όπως και στο παρελθόν το πράξατε και σας ευχαριστώ.

Μετά πολλής αγάπης Χριστού
Ο Φωκίδος Αθηναγόρας

Σεβασμιώτατε·

Είναι μεγάλη η τιμή και η χαρά κάθε φορά που μου δίνετε την ευκαιρία να δημοσιεύω τον θεόπνευστο λόγο σας για να φθάσει σ' όλους τους αναγνώστες και χωριανούς. Σε μια εποχή σκληρή και εξουθενωτική, με αγωνία καταθλιπτική και μοναξιά αφόρητη, ο δικός σας λόγος, μας κοινωνεί στο ποτήρι της ελπίδας. Μας φωτίζει και μας καθοδηγεί, γιατί όλοι γνωρίζουμε πως ο θεολογικός σας λόγος είναι και πράξη. Ο Άγιος Θεός να σας χαρίζει Δύναμη και Υγεία και ο προστάτης μας Άγιος Γεώργιος να σας φέρνει πιο συχνά στην ιδιαίτερη πατρίδα, τον Αμάραντο. Σας χρειαζόμαστε...

Με βαθύτατο σεβασμό ασπάζομαι την Αγία Δεξιά Σας,
Παναγιώτης Στεφ. Ζακόπουλος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 93

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΩΚΙΔΟΣ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Προς το Χριστεπώνυμον πλήρωμα της καθ' ημάς Ιεράς Μητροπόλεως
Τέκνα εν Κυρίῳ Αγαπητά,

«Αναστάσεως Ημέρα λαμπρυνθώμεν Λαοί» (κανών του Πάσχα)

Στον χώρο της Εδέμ οι Πρωτόπλαστοι απολάμβαναν το άκτιστον Φως της δόξης του Θεού, που είναι ο Παράδεισος και δεν είχαν ανάγκη Αναστάσεως, αφού δυνάμει ήσαν άνθρωποι, εφ' όσον θα τρούσαν την περιοριστική εντολή του Θεού να μη φάνε εκ του καρπού «της γνώσεως του καλού και του κακού» γιατί αυτό θα εσήμαινε τον θάνατον. Κάνοντας όμως κακή χρήση της ελευθερίας τους οι Πρωτόπλαστοι παρέβησαν την εντολή και «ημαυρώθη» η εικόνα του Θεού στον άνθρωπο. Έκτοτε έκανε την εμφάνισή του ο ποικιλόμορφος ανθρώπινος πόνος. Και ως συνέπεια του χωρισμού μας από την πηγή της Ζωής, από την πηγή της Αγάπης που είναι ο Θεός, εισήλθε στην φύση μας ο θάνατος.

Και γεννάται η απορία, ο Θεός εν τη παντοδυναμίᾳ του δεν μπορούσε να σταματήσει το κακό της πτώσεως του ανθρώπου; ασφαλώς μπορούσε, αλλά μια τέτοια επέμβαση, θα ακύρωνε την ελευθερία του ανθρώπου, και από τη δυνατότητα που είχε να γίνει κατά χάρη Θεός, θα καθίστατο τότε ο άνθρωπος ένα φυτό και ένα άβουλο αντικείμενο. Για να περισώσει όμως ο Θεός, μετά την πτώση του ανθρώπου, την ελευθερία και την αγάπη που του είχε δωρήσει, έθεσε σε ενέργεια το σχέδιο της Θείας Οικονομίας, που συνίστατο στην ενανθρώπιση του δευτέρου προσώπου της Αγίας Τριάδος, το πάθος και την Ανάστασή του.

Μόνο με αυτόν τον τρόπο περισώζονται τα δύο βασικά πνευματικά στοιχεία της ανθρώπινης υπάρξεως, που είναι η Ελευθερία και η Αγάπη. Αυτά τα δύο πρέπει να συνυπάρχουν, διότι ελευθερία χωρίς Αγάπη κάνει τον άνθρωπο θηρίο και τις κοινωνίες ζούγκλες ανθρωποφαγίας. Άλλα και αγάπη χωρίς ελευθερία καταλήγει σε παθολογική τυραννία με αποτέλεσμα και πάλι την τραγωδία του ανθρώπου. Ο Θεάνθρωπος

Ιησούς ήλθε λοιπόν στον κόσμο κατά τον γνωστό τρόπο, εδίδαξε την Ελευθερία με το «**όστις θέλει**» και την Αγάπη με το εκούσιο πάθος, τον Σταυρό και την Ανάσταση.

Οι Μυροφόρες Γυναίκες που πρώτες επισκέπτονται τον τάφο, για να προσφέρουν τα ρόδα της Αγάπης και τα μύρα των δακρύων τους, με έκπληξη βλέπουν «**τον λίθον ηρμένον εκ του μνήματος**» και ακούουν από τα Αγγελικά χείλη «**τι ζητείτε τον ζώντα μετά των νεκρών ουκ εστιν ώδε, αλλ' ηγέρθη**» (Λουκ. 24, 5). Την αλήθεια αυτή την επιβεβαίωσαν οι φύλακες που τον φρουρούσαν, οι μετέπειτα πολλές εμφανίσεις Του, επί σαράντα ημέρες, διακηρύττοντας στους διαπορούντας και φοβισμένους μαθητάς Του το «**ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ**» και με την αναφώνηση του πλέον δύσπιστου Αποστόλου Θωμά, «**Ο Κύριός μου και ο Θεός μου**». Έκτοτε όχι μόνο οι δώδεκα μαθητές του Κυρίου, αλλά και τα εκατομμύρια των υιών της Αναστάσεως, λευκά Γηρατειά και ανοιξιάτικα νιάτα, που επίστευαν στον Ιησού Χριστό, επικύρωσαν, επικυρώνουν και θα επικυρώνουν, εφ' όσον το καλούν οι περιστάσεις με το μαρτυρικό τους αίμα, το γεγονός της Αναστάσεως με το θριαμβικό «**ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ**» για να απαντά ο κενός τάφος «**ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ**».

Αγαπητά μου παιδιά, το Φως της Αναστάσεως, ανέτειλε στον κόσμο. Πολλοί όμως από τους ανθρώπους δύο χιλιάδες τώρα χρόνια, εμίσησαν το Φως της Αναστάσεως και αγάπησαν το σκοτάδι, γιατί είναι πονηρά τα έργα τους και μισούν το Φως. Όλοι όμως οι διωγμοί, τα σκάνδαλα και οι επιθέσεις των φθονερών ανθρώπων δεν μπόρεσαν να σβήσουν και να φυλακίσουν το φως της αλήθειας και της Αναστάσεως. Τα μαρτύρια που υπέστησαν πολλοί Χριστιανοί και ο τάφος, απεδείχθη, ότι όχι μόνο δεν μπορεί να σβήσει το φως, αλλά το εμφανίζει φωτεινότερο και πιο δραστικό, για την επέκταση της Βασιλείας του Θεού επί της γης και τον θρίαμβο της Αναστάσεως. Ο Αναστάς Κύριος καλεί τους πάντας δια της Εκκλησίας, να μας βγάλει από τους τάφους της αμαρτίας και να μας Αναστήσει με την πρώτη Ανάσταση της Μετανοίας, σε μια καινούργια Ζωή «**εν Αγίῳ Πνεύματι**», που είναι Ζωή Χαράς, Ειρήνης και Αγάπης.

Όσο είναι καιρός, ας μην αρνηθούμε την μεγάλη πρόσκληση της Μητρός Εκκλησίας «**Ιδού τα πάντα πεπλήρωται φωτός**» και ψάλλει ο υμνωδός της Εκκλησίας μας ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός «**ουρανός τε και γη και τα καταχθόνια, εορταζέτο ουν πάσα κτίσις Χριστού την Ανάστασιν**». Χρειάζεται όμως προσοχή, διότι το Φως που θα κρατήσετε σε λίγο πέρνοντάς το από το χέρι του Επισκόπου ή του Ιερέως, με το «**Δεύτε λάβετε Φως**», συμβολίζει το άσβηστο Φως της Ορθοδόξου Πίστεως, που πρέπει να καίει στα κατάβαθμα της ψυχής μας. Αυτό το Φως που το άναψε στο κέντρο της καρδιάς μας, το σεβάσμιο και ευλαβικό χέρι της Μάνας Εκκλησίας, για να μας θερμαίνει στις παγωνιές της ζωής και σαν Φάρος να Φωτίζει το τρικυμιώδες πέλαγος του βίου, για να φτάσει το θαλασσοδαρμένο πλοίο της Ζωής μας, με πηδαλιούχο τον Αναστάντα Κύριο, στους καλούς λιμένες της Βασιλείας των Ουρανών. Μέχρι τότε να μη το σβήσουν οι θύελλες του υλισμού των σκανδάλων και της σαρκολατρείας, του μηδενισμού και κατεδαφίσουν τα Όσια και τα Ιερά της Πίστεώς μας.

Αγαπητοί μου αδελφοί, εύχομαι από τα βάθη της πατρικής μου καρδιάς σε όλους σας χαρούμενο και ευλογημένο και το φετεινό Πάσχα.



Ο Σεβασμιώτατος κοντά στους ασθενείς στο Νοσοκομείο Αμφίσσης

**Με Αναστάσιμη στοργή και αγάπη.
Ο Ποιμενάρχης σας
+ Ο Φωκίδος Αθηναγόρας**

Απόκριες 2005·

Έγιναν και φέτος τα έθιμα της Αποκριάς στο χωριό σύμφωνα με το πρόγραμμα που ανακοίνωσε ο «Πολιτιστικός Σύλλογος». Σημαντική ήταν τόσο η συμμετοχή από την Αθήνα όσο και από άλλα μέρη. Πάτρα, Άρτα, Θεσσαλονίκη, Γιάννινα, Κόνιτσα, Πυξαριά τόσο με το λεωφορείο όσο και με δικά τους μέσα. Όλα γίναν με ενθουσιασμό και καλή διάθεση. Το κόψιμο των κέδρων, το τραπέζι, ο χάσκαρης, οι Γκατσαραίοι, ο χορός, το τραγούδι, τα τζουτζουνίδια. Όλα ακόμη και η επιστροφή. Μακάρι να γίνονται κάθε χρόνο. Γι' αυτό να παροτρύνουμε και τις καινούργιες γενιές να συμμετέχουν, για να υπάρχει συνέχεια. Οι φωτογραφίες απαθανάτισαν τις στιγμές και μιλάν από μόνες τους.

Η μαγειρική και η διάθεση της αίθουσας ήταν προσφορά **του κ. Γιώργου και της κ. Δήμητρας Κατή**. Τους ευχαριστούμε θερμά!

Απόκριες· Απεριόριστη χαρά, αλλά και... παράπονα

από την Σταυρούλα Γρ. Ζακοπούλου

Ήτανε τέσσερις ξημερώματα Σαββάτου όταν χτύπησε το κινητό μου. Ο Παναγιώτης από τον Πολιτιστικό, φτάνανε Άρτα. Ξεκίνησαν από Αθήνα αρκετοί Αμαραντιώτες διψασμένοι να πατήσουνε το πόδι τους στο χωριό. Στον τόπο που γεννηθήκανε, μεγαλώσανε, παίξανε.

Όλοι τους με καλωσορίσανε με αγάπη και με δεχτήκανε στην παρέα τους. Η ευτυχία μου και η χαρά μου απέραντη.

Φτάσαμε Κόνιτσα στις 7 π.μ., κάναμε μια στάση για καφεδάκι και για λίγα ψώνια. Η Κόνιτσα όσο πάει και ομορφαίνει. Στολίδι της Ήπειρου! Την αφήσαμε και μπήκαμε στην τελική ευθεία για τον Αμάραντο. Ο δρόμος πολύ άσχημος. Ο φόβος μας έκανε παρέα μέχρι το χωριό. Με τις προσπάθειες του οδηγού και τη βοήθεια του Αη Γιώργη μας καταφέραμε να φτάσουμε. **Η συγκίνηση μεγάλη! Οι αναμνήσεις πολλές...**

Μας περίμεναν οι εκδηλώσεις της αποκριάς. **Σχώριο-Γκάτσαροι-Χάσκαρη-Τζουτζουνίδια**. Τις διοργάνωσε όπως και άλλες χρονιές ο «Πολιτιστικός Σύλλογος», ο οποίος αποτελείται από επτά αξιόλογα άτομα και τους αξίζει ένα μεγάλο ευχαριστώ και πολλά συγχαρητήρια, γιατί προσέφεραν και συνεχίζουνε να κάνουν ό,τι μπορούν για εμάς και το χωριό. «ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ»!

Είναι η δεύτερη ευκαιρία που μου δίνει ο Πολιτιστικός με την πρόσκλησή τους να βρεθώ στις εκδηλώσεις. Ευχαριστώ θερμά από τα βάθη της καρδιάς μου. Πιστεύω ότι περάσαμε υπέροχα όλοι μας!!

Θέλω όμως να επισημάνω κάτι το οποίο και από τους υπόλοιπους δεν πέρασε απαρατήρητο. Η απουσία και φέτος της νεολαίας για την οποία υπάρχουν δικαιολογίες, αλλά για ορισμένους ανθρώπους που ήταν στο χωριό και δεν ήρθαν δεν υπάρχουν. Ήταν λάθος τους και καλόν είναι να μη γίνεται. Δεχτείτε ταπεινά τη συμβουλή μιας κοπέλας η οποία βλέπει τα πράγματα με άλλη οπτική γωνία. Ζητώ συγγνώμη αν σας πικραίνω, όμως και γω πικραίνομαι κάθε φορά που έρχομαι

στο χωριό και ανακαλύπτω κακίες, συκοφαντίες και ψέματα. Και όλα αυτά αδικαιολόγητα. Αποτέλεσμα να μας αποξενώνουν. Προσωπικά λυπάμαι και ντρέπομαι.

**Δακρύζω με παράπονο
με πόνο συλλογούμαι
πως είναι όλα μάταια
στο ψεύτη κόσμο που είμαι.**

Και του χρόνου ν' ανταμώνουμε όλοι μαζί με Αγάπη!

Κύριε Δήμαρχε!

Συγχαρητήρια για τα έργα σας στην Κόνιτσα. Όμως και ο Αμάραντος ανήκει στο Δήμο σας και θα μπορούσατε αν θέλατε φυσικά να κάνετε κάτι παραπάνω για το ακριτικό χωριό. Ξέρετε πόσες φορές αναρωτήθηκα αν θα φτάσω στο χωριό μου; Μην προσπαθείτε να το σβήσετε από το χάρτη. Τι γίνονται τα έσοδα που έχετε; δεν είναι ανταποδωτικά; Δεν είναι κακία, είναι παράπονο μιας νέας κοπέλας που λαχταρά για τον τόπο της. Με όλο το σεβασμό που σας έχω, θα ήθελα να προσέξετε περισσότερο τον Αμάραντο και κυρίως το δρόμο που είναι κίνδυνος θάνατος. Μην μας στερείτε τον τόπο μας, τον αγαπάμε, τον σεβόμαστε, τον υποστηρίζουμε και θα κάνουμε το παν γι' αυτόν. **Βοηθείστε και σεις έστω και λίγο...**

**Με εκτίμηση
Σταυρούλα Γρ. Ζακοπούλου**

Οι αλησμόνητες στιγμές!



Ο νεαρός Άγγελος Ζάμπος συμμετέχει στο έθιμο



Ο κ. Σπύρος Παπαγιάννης συγκεντρώνει τα κέδρα στο ριζό με χιόνια



Και οι νέοι από κοντά ο Άγγελος Ζάμπος και ο Νικόλαος Κασιόλας

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ



Οι Γκάτσαροι



Ο Χάσκαρης από την Βούλα Γ. Ζακοπούλου
και τον κ. Κων. Παπαμιχαήλ.



Όλοι μαζί γύρω από τα τζουτζουνίδια,
τραγούδι και χορός



Ο κ. Χαρ. Σκορδάς σέρνει το χορό, με τη
σύζυγό του κ. Ανθούλα, την κ. Μαρ. Πολίτη
και την κ. Νίκη Κασιόλα.



Ο Γιώργος Παναγιωτίδης
συμμετέχει στα Τζουτζουνίδια



Εις υγείαν μπροστά στο φακό. Αναμνηστική.



Ο κ. Γιώργος Παπαμιχαήλ με τη σύζυγό του
Βάσω και την Βούλα Ζακοπούλου



Ο κ. Κων/νος Παπαμιχαήλ με τη σύζυγό του
κ. Αλεξάνδρα και τον κ. Απόστολο Κούκη



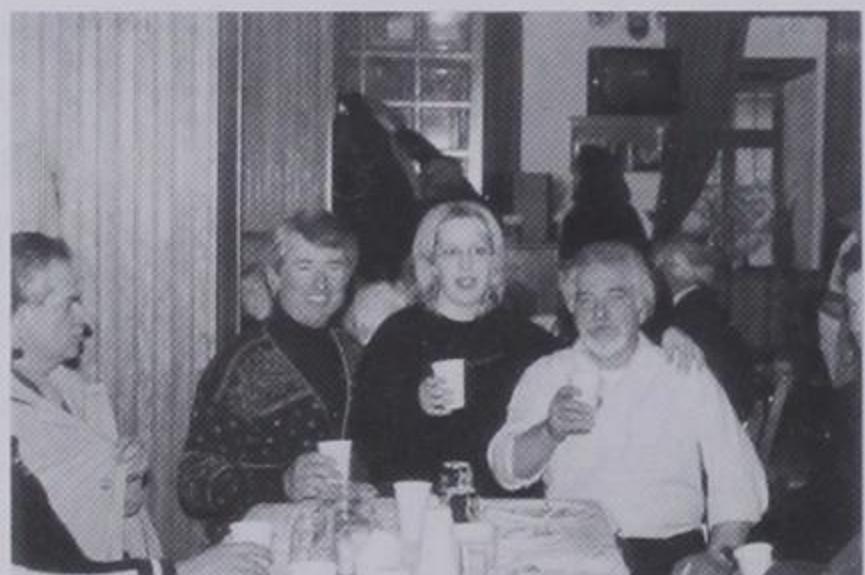
Η κ. Νίκη Κασιόλα και η κ. Νίκη Ζάμπου.



Ο κ. Σωτ. Νάκος και ο κ. Αθαν. Σακκάς από
την Πυξαριά.



Η κ. Μερόπη Παπαγιάννη-
Ηλιοπούλου κα ο σύζυγός της
κ. Κώστας



Ο κ. Βασ. Ζακόπουλος με την κόρη του
Γεωργία και τον κ. Μάκη Ζάμπο.



Ο κ. Χρήστος και η κ. Μαριγούλα Πολίτη.

(φωτ. Παναγιώτης Ζακόπουλος)

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Γραμμένα από τον κ. Αχιλλέα Χ. Ζακόπουλο

Τα Τζουτζουνίδια

Η Αποκριά στο χωριό μας ήταν κάτι το ξεχωριστό. Ο ερχομός της σήμανε συναγερμό από πολύ νωρίς σε μικρούς και μεγάλους.

Οι μεγάλοι άρχιζαν από βδομάδες την προετοιμασία τους γι' αυτές τις μέρες. Κάθε σπίτι άνοιγε διάπλατα εκείνες τις ημέρες, για να περάσουν οι χωριανοί φίλοι και συγγενείς να ευχηθούν, να συχωρεθούν με τους μεγαλύτερους, να κεραστούν με τα υπέροχα ντόπια ποτά και γλυκά, να γευστούν τις υπέροχες **Αμαραντιώτικες πίτες**, τα θαυμάσια σπιτικά λουκάνικα ή τα νοστιμότατα φαγητά με τον παστουρμά και το τζαρούχι. Τα μεγάλα παιδιά ντυμένα και μεταμφιεσμένα περνούσαν παρέες-παρέες από τα σπίτια τραγουδώντας και χορεύοντας.

Το αποκριώφωμα όμως της όλης γιορτής γινόταν όταν όλοι κατέληγαν στο προαύλιο της εκκλησίας αργά το βράδυ και βρίσκονταν στη μεγάλη φωτιά τα τζουτζουνίδια. Εκεί στήνονταν τρικούβερτο γλέντι με χορό και τραγούδια της εποχής σκωπτικά και περιπαικτικά.

Ας σταθούμε όμως λίγο περισσότερο στα τζουτζουνίδια, στο έθιμο αυτό που στο χωριό μας ήταν κάτι το ξεχωριστό, το μοναδικό.

Από πολύ νωρίς τα παιδιά του Σχολείου και άλλοι έφηβοι που βρίσκονταν στο χωριό άρχιζαν τις προετοιμασίες για τα τζουτζουνίδια κατά Μαχαλάδες. Ένα μήνα τουλάχιστον πιο νωρίς έκοβαν τα κέδρα. **Ο Πέρα (Τσεραπάτης)** και ο **Κάτω-Μαχαλάς** έκοβαν μόνο κέδρα, ενώ ο **Γκουβράτης** είχε το προνόμιο να κόβει εκτός από κέδρα και **ασμπράκες** από τη **Μπάμπα** που έβγαζαν μεγάλη μπλε φλόγα, όταν καιγονταν.

Ταυτόχρονα άρχιζε και το κουβάλημα από το δάσος και η αποθήκευσή τους σε ασφαλές μέρος. Από τη στιγμή εκείνη άρχιζε και η αγωνία των παιδιών να τα προστατέψουν για να έχουν όσα πιο πολλά μπορούσαν και να κρατήσει έτσι η φωτιά περισσότερες ώρες, συνήθως ως το πρωί. Λέω πιο πάνω να τα προστατέψουν και τούτο γιατί υπήρχε το έθιμο τα παιδιά του ενός Μαχαλά να έρχονται νύχτα και κρυφά να κλέβουν τα κέδρα του άλλου Μαχαλά.

Αυτό όμως σπάνια επιτυχγάνονταν από την πολύ καλή φύλαξη των υπευθύνων, γιατί υπήρχαν και υπεύθυνοι φύλαξης και όταν γίνονταν αντιληπτοί ξεχύνονταν τα παιδιά όλου του Μαχαλά και άρχιζε το κυνηγητό και καμιά φορά ο

πετροπόλεμος.

Άλλα ας πάμε στη μεγάλη ημέρα που περίμεναν όλοι με τόση αγωνία. Ο πυρετός της προετοιμασίας έχει ολοκληρωθεί.

Έχουν τοποθετηθεί τα κέδρα σαν μια μικρή θυμωνιά. Κάτω έχουν μπει στεγνά φρύγανα από τα δεμάτια το κλαδί που έχουν φάει τα γίδια και δαδιά για το προσάναμα. Η φωτιά ανάβει, τα τζουτζουνίδια είναι γεγονός, ο ενθουσιασμός, η χαρά, τα γέλια και ένα αίσθημα υπερηφάνειας γι' αυτό που τόσο καιρό προετοίμαζαν κυριεύει όλους.

Τα τζουτζουνίδια άναψαν και γύρω αρχίζει τρελός χορός. Οι φλόγες στον Γκουβράτη Μαχαλά συναγωνίζονται στο ύψος τους τον έλατο της εκκλησίας. Το ίδιο και στους άλλους Μαχαλάδες.

Τα παιδιά μεταμφιεσμένα προσπαθούν να μην αναγνωρισθούν και κάνουν φάρσες αστειεύονται με τους γέρους και τις γριούλες, πίνουν κρασί, έρχονται σε κέφι, τραγουδούν και χορεύουν με μια υποτυπώδη ορχήστρα που έχουν ετοιμάσει.

Κανείς δεν κοιμάται, αρχίζει η Σαρακοστή. Και η προσμονή της άνοιξης και της Παχαλιάς που πρέπει να βρει όλους τους χωριανούς, μονιασμένους, συχωρεμένους, αγαπημένους.

Τα αποκαΐδια μένουν εκεί και την άλλη ημέρα. Κανένας δεν θέλει να τα απομακρύνει για να μην χάσει την ωραία ανάμνηση του περασμένου ημερόνυχτου. Ήθελαν μέσα τους αν ήταν δυνατόν να μην τελείωνε ποτέ. Μόνο τα παιδιά παιζοντας, τραγουδώντας και χορεύοντας γύρω-γύρω από τη φωτιά σκορπούν τις στάχτες που έμειναν από τα τζουτζουνίδια.

ΤΟ ΜΑΡΤΙΤΣΙ

Ένα άλλο έθιμο είναι αυτό της πρώτης του Μάρτη. Από το βράδυ της παραμονής η γιαγιά ή η μάνα, αν δεν υπήρχε γιαγιά, ετοίμαζε το **Μαρτίτσι**. Το Μαρτίτσι αποτελούνταν από δυό ειδών νήμα που έκλωθε η γιαγιά. Συνήθως τα χρώματα ήταν το κόκκινο και άσπρο που με το στρίψιμο γινόταν ένα. Το πρωί μόλις ξυπνούσαν τα παιδιά τα καλούσε κοντά της και μέσα σε



Μισοανθισμένοι κλώνοι κρανιάς στην εξώπορτα

μια ωραία ατμόσφαιρα χαράς, ανυπομονησίας από μέρους των παιδιών, τους περνούσε στον καρπό του χεριού σαν βραχιόλι ή ακόμη και **γκιλντάνια (κολέδες)** στο λαιμό των κοριτσιών. Τότε άρχιζαν και οι ευχές να είναι γερά και να τα βρει η άνοιξη ευτυχισμένα, χαρούμενα. Επίσης τους έλεγε ότι τώρα που έβαλαν το μαρτίτσι δεν θα τα κάψει ο ήλιος του Μαρτιού.

Την ίδια μέρα έκοβαν κλώνους μισοανθισμένους κρανιάς και στόλιζαν μ' αυτούς τις εξώπορτες των σπιτιών για να είναι το σπίτι γερό και οι κατοικούντες αυτό υγιείς, όπως το ξύλο της κρανιάς που είναι σκληρό και ανθεκτικό.

Το μαρτίτσι και κρανιά έμεναν όλο το μήνα. Όταν τελείωνε αυτός τότε τα παιδιά πήγαιναν και κρεμούσαν το μαρτίτσι στις κρανιές για να το πάρουν τα χελιδόνια και να πλέξουν μ' αυτό τη φωλιά τους.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΕΥΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

Τούτο το έθιμο, υπήρχε στα πολύ παλιά χρόνια. Τότε που ο ελληνισμός ήταν σκλαβωμένος και δεν μπορούσε ελεύθερα να εκφράσει το τι αισθάνονταν. Τα παιδιά ομάδες, ομάδες με κουδούνια στα χέρια και σκόπια (μπαστούνια) τριγυρούσαν στους δρόμους του χωριού, αλλά και έξω στα χωράφια τραγουδώντας το παρακάτω τραγούδι, που όπως είπαμε είχε αλληγορική σημασία και εννοούσε τους Τούρκους:

Φευγάτε φίδια φεύγατε,
φευγάτε γκουνσταρίτσες.
Γιατί έρχεται ο Εναγγελισμός
με το σπαθί στο χέρι.
Θα σας κόψει τα κεφάλια
να τα ρίξει στα χωράφια.
να τα φαν τα χελιδόνια
και τα μαύρα τσιροπούλια.

Ο Τσέρος και τ' Αλώνια του

γράφει ο κ. Χαράλαμπος Σκορδάς

Με έντονο το συναίσθημα της θλίψης και της απογοήτευσης έφθασα και στο τελευταίο σπίτι της Ράχης κοντά στο Μαντένη, ήταν **του λαϊκού μας ποιητή Νίκου Παπαδήμα**. Φώναξα δυνατά – δεν είναι κανείς μέσα; Χτύπησα την πόρτα δύο τρεις φορές, καμία φωνή, καμία ακρόαση. Μόνο μία νυκτερίδα φοβισμένη, ξεπετάχτηκε και χάθηκε στα χαλάσματα.

Είχα γυρίσει και τα δέκα σπίτια, και την μόνη ζωντανή παρουσία που συνάντησα ήταν μια όμορφη γατούλα που με καλωσόρισε με ένα ικετευτικό νιαούρισμα. Ερημιά, ένας παράξενος φόβος και μια περίλυπη σιωπή σ' όλη τη Ράχη επικρατούσε. Ήταν 25 του Μάη του 2001 που επισκέφτηκα το χωρίο μας για κάποια οικογενειακή και κοινωνική υποχρέωση και θέλησα να ξεχαστώ για λίγο σ' έναν απογευματινό περίπατο στη Ράχη. Μ' έπιασε μια μελαγχολία, μια νευρικότητα με κυρίευσε, και παρά την τρομερή έκρηξη της φύσης, το πράσινο να οργιάζει η μοναδική πανίδα και χλωρίδα, όλα αυτά που προσπαθούσαν να χαλαρώσουν τις αισθήσεις μου, δεν με τράβηξαν, και με γρήγορα και νευρικά βήματα έφτασα στο πετρόστρωτο χορταριασμένο αλώνι με τον **ΤΣΕΡΟ**. Αυτός ο βιγλάτορας που δεσπόζει στην πιο κορυφή της Ράχης, στην άκρη του αλωνιού που οι ρίζες του αδελφομένες με τις πέτρες έχουν μεταβληθεί σε μια αδιάσπαστη ενότητα πέτρας και ξύλου με την δύναμη της φύσης, αυτό το σύμβολο της συμβίωσης τόσων γενεών, αυτό το θαύμα της φύσης, ο τσέρος, αυτή η θρυλική βελανιδιά που δεν τολμώ να την χαρακτηρίσω αιωνόβια, γιατί τα χρόνια της και η Ιστορία της χάνεται στο θολό και μακρινό παρελθόν των 180 χρόνων και πλέον, αυτή η αξεπέραστη γοητεία του, με μαγεύει και μου αλλάζει την ψυχολογία της μοναχικότητας και της μελαγχολίας μου.

Κουρνιάζω κάτω από τα κλαδιά του, και απολαμβάνω την δροσιά, την ηρεμία και τη θέα στον ανοιχτό ορίζοντα.

Στιγμές περισυλλογής και αναμνήσεων ξετυλίγονται από τα παλαιά, οικείες και αγαπημένες εικόνες παρουσιάζονται μπροστά μου, το παρελθόν ζωντανεύει και με ξυπνάει από τον λήθαργο του χρόνου. Μορφές σεβάσμιες, και αγαπημένες, η βουλή της τρίτης ηλικίας προβάλλει, και καθισμένοι με γραφικότητα σχολιάζουν κάθε απόγευμα την επικαιρότητα της εποχής, και ο τσέρος σημείο και συνάντησης, διαφεντεύει. Γυναίκες κάθε ηλικίας, ιέρειες του μόχθου, της ταλαιπωρίας, της φροντίδας, να περιφέρονται και στα τρία αλώνια, άλλες ν' αλωνίζουν, άλλες να λυχνίζουν τον καρπό και άλλες να κουβαλάνε δεμάτια με στάρι, και ο τσέρος να προσφέρει ιδανικές συνθήκες, για δροσιά και ξεκούραση. Χαρούμενες φωνές, παιδικά γέλια, τραγούδια, παιχνίδια, ονειρεμένες εικόνες, γλυκά και αγνά βιώματα μιας άλλης εποχής. Πρόβατα, γίδια, γαϊδούρια, αγελάδες, όλος αυτός ο σπιτικός ζωικός κόσμος να κατακλύζει τ' αλώνια και να διακλαδίζεται στα σπίτια του. Φωνές δυνατές, διαπεραστικές με ευκρίνεια ν' ακούγονται πότε της Νικόλαινας του Κόντου προς την κόρη της Τέγια, πότε της Τόλαινας Παπαμιχαήλ προς τις αδελφές της Ξάνθω και Λαμπρινή, αναλύοντας σύντομα και συνθηματικά τα παντός είδους νέα της ημέρας. Και με το σούρουπο να κατακλύζονται τ' αλώνια από παιδόκοσμο για τα καθιερωμένα παιχνίδια. Σκλαβάκια, κρυφτό, γομάρα, πρώτ' εληά και τόσα άλλα ομαδικά παιχνίδια, που άφησαν την σφραγίδα τους, που αναπτέρωναν το

πνεύμα και τη φαντασία που δημιουργούσαν συντροφικότητα και αγνή φιλία. Ο χρόνος όμως τα έσβησε, και η τεχνολογική έκρηξη τα έθαψε στη λήθη του παρελθόντος.

Ήσυχος, φιλικός, γαλήνιος ο τσέρος με συντροφεύει στην μοναχικότητά μου και μου υπενθυμίζει το τραγούδι της τελευταίας ημέρας της μαθητικής μου παρουσίας στο χωριό. 17 αγόρια και κορίτσια

την 29 Ιουνίου 1956 πήραμε τ' απολυτήριά μας, και κάτω από την επήρεια συναισθηματικής φόρτισης, εδώ κάτω από τους κλώνους του τραγουδήσαμε το «παλαιό και νέο παρελθόν που ζήσαμε μαζί, θα μας ενώνει πάντοτε σ' όλη μας τη ζωή».

Μου υπενθυμίζει ακόμα πως οι ειδήσεις, τα παντός είδους νέα, την όλη επικαιρότητα της εποχής, τα αναμετάδιδε ο τσέρος, που φωληασμένο στην αγκαλιά του το μεγάφωνο, σκορπούσε ενθουσιασμό, ζωντάνια και συγκίνηση. Δεν μπορώ να ξεχάσω την φωνή του καθ' όλα συμπαθητικού μου Μήτσου Ζιώγα που καλούσε για κάποια τηλεφωνική συνδιάλεξη κάποιον συγχωριανό με ταξιδεμένο πρόσωπο, και ακούω ακόμα το «πάνω εκεί στις Πίνδου μας τις κορφές, που σχεδόν καθημερινά το μεγάφωνο σκορπούσε σ' όλο το χωριό».

Πιστός εραστής της γαλήνης και ψάχνοντας για ψυχική πληρότητα, πνευματική χαλάρωση και αποβολή άγχους, δεν χάνω ποτέ την ευκαιρία να βρίσκομαι κοντά του, όταν οι συνθήκες το επιτρέπουν να βρίσκομαι στο χωριό. Με χιόνι, με λιακάδα, με ξαστεριά, με συννεφιά και ομίχλη, τα συναισθήματά μου είναι πάντα τα ίδια, για τον τσέρο, την ράχη, τ' αλώνια του.

Και από εδώ από το ξάγναντο, από το μπαλκόνι της Ράχης με την υπέροχη θέα να απλώνεται μπροστά, πολλές φορές τα μάτια μου ταξιδεύουν ασταμάτητα ανάμεσα σε λόφους και λοφίσκους, χαραδρώσεις και πτυχώσεις, δάση και χωριά, σ' όλη αυτή την πολυεπίπεδη γεωμορφολογία που απλώνεται στον ανοιχτό ορίζοντα.

Ο ήλιος έγειρε αρκετά προς την Μαριά, τα χελιδόνια ζυγίζονται με αξιοθαύμαστη ισορροπία στην αύρα του δειλινού, και εγώ πήρα τον κατήφορο. Και όταν έφτασα στο εικόνισμα του Μπάρμπα Κώστα, γύρισα το βλέμμα μου να τον φωτογραφίσω, και να αποτυπώσω την εικόνα του ανάμεσα στα πέτρινα απομεινάρια των καλυβιών, να δεσπόζει με μεγαλοπρέπεια και επιβλητικότητα.

Δεν θα γράψω επίλογο, καθένας ας γράψει τον δικό του.

Αναρωτιέμαι όμως, ποια είναι αυτή η δύναμη, που με ωθεί να βρίσκομαι πάντα εδώ; Η γοητεία του μακρινού προορισμού; ή η μαγική έλξις, που ασκούσε ο τσέρος από την παιδική ηλικία;



Ο Τσέρος, τ' αλώνι και η καλύβα.

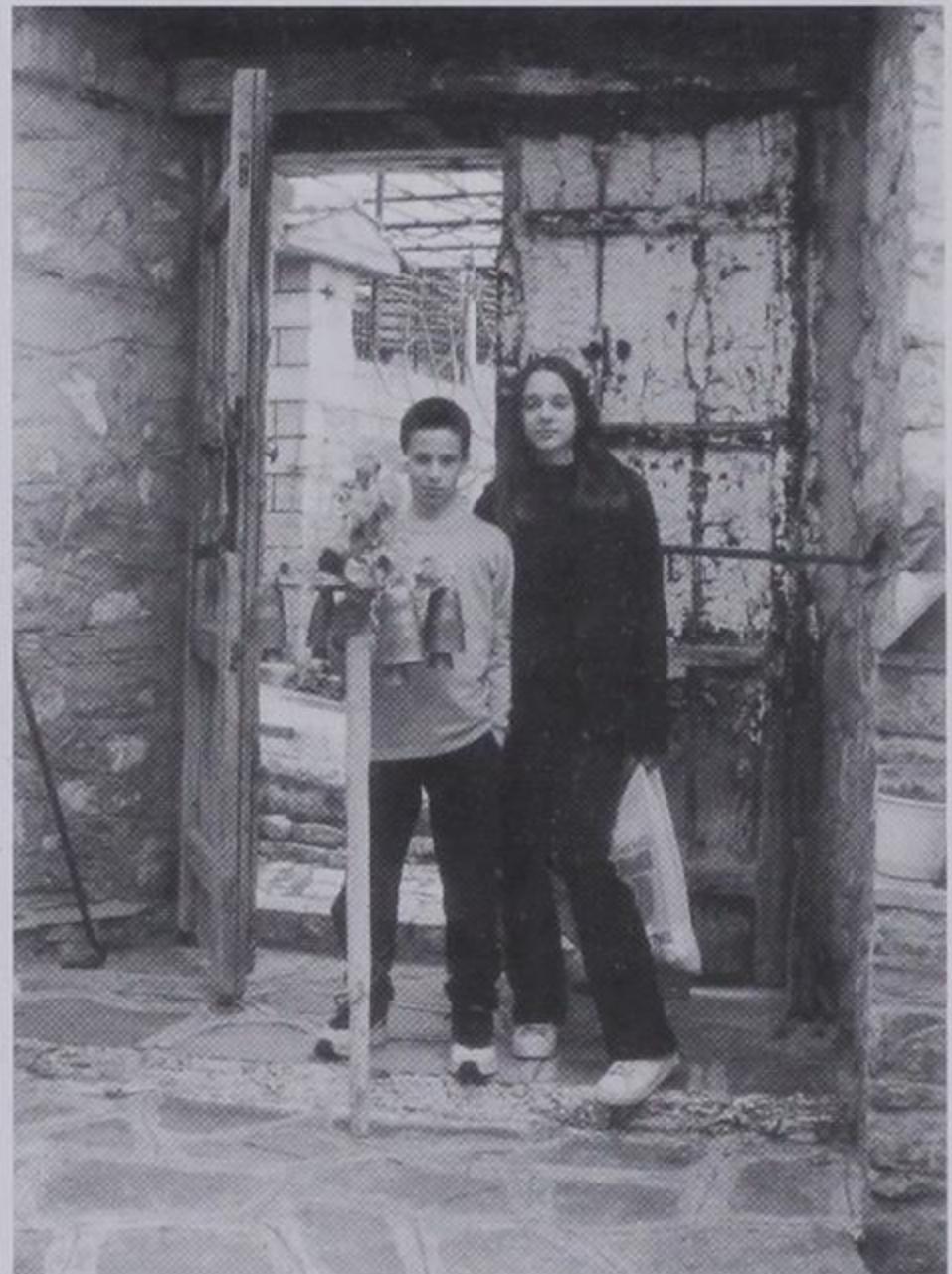
(φωτ. αρχείο περιοδικού)

Ο Λάζαρης και η Μ. Εβδομάδα στον Αμάραντο

γράφει ο κ. Χαράλαμπος Σκορδάς (Απούλιος 2001)

Η Ιστορία ενός, λαού, ενός χωριού, μας οργανωμένης κοινωνίας, γράφεται συγκινητικά μέσα απ' τα ερείπια, τα έθιμά του, οι παραδόσεις του, τα βιώματά του, για να μη τα σκεπάσει η λησμονιά, τα ισοπεδώσει ο χρόνος και τα εξαφανίσει η φθορά, πρέπει συνέχεια να προβάλλονται, να γράφονται, να διηγούνται, όσο δύσκολο είναι από κόπο, χρήματα, χρόνο, πρέπει οι σύλλογοι να κινούνται προς την κατεύθυνση αυτή, αλλά και πρέπει να τους βοηθάμε και να συμμετέχουμε.

«**Ήρθε ο Λάζαρης, ήρθαν τα βάγια**» σιγοψιθύριζα δακρυσμένος και η κόρη μου γελούσε, τι ψελλίζεις πάλι Μπαμπά; Θυμάμαι με βαθύ αίσθημα και συγκίνηση τους αλησμόνητους παιδικούς καιρούς, που ζούσαμε τις ημέρες αυτές του «Λαζάρου» και της Μ. Εβδομάδας, στο ειδυλλιακό μας χωριό, με τα πατρογονικά έθιμα, τις γοητευτικές συνήθειες, την επαφή με τη φύση, το πανηγύρι, την χαρά και την ξενιασιά. Τα αγόρια όλα του σχολείου χωριό **Έκτη πρώτη ομάδα και πρώτη-δεύτερη-** του «Λαζάρου» ήταν σε γενική κινητοποίηση έτσι ώστε να βρουν λουλούδια στα χωράφια γκορότσιανα, βαθυγάλανα μανούσια που και του Μύλου. Ο «Λάζαρης» είναι ένα αποτελούμενο από δύο σταυρούς κάθετος και γλυκολάλητα μπρούτζινα κυπριά, στολιζεται κοντάρι. Το πρωί του Σαββάτου μετά το τελετουργικό πρωί, οι δύο ομάδες από διαφορετικό μαχαίρι γυρίζουν από σπίτι σε σπίτι, γλυκοτραγουδούντας λαϊκού εθίμου και κουδουνίζοντας τα κυπριακά παιδιά.



Η Σοφία και ο Παναγιώτης Σ. Κούκη λένε το Λάξαρη

ξενιασιά. Τα αγόρια όλα του σχολείου χωρισμένα σε δύο ομάδες, **Τετάρτη-Πέμπτη-Έκτη πρώτη ομάδα και πρώτη-δεύτερη-Τρίτη δευτέρα ομάδα**, από την παραμονή του «Λαζάρου» ήταν σε γενική κινητοποίηση: να διορθώσουν τους «Λαζάρους» να τρέξουν να βρουν λουλούδια στα χωράφια, κουμπλιάς-κερασιάς άσπρα και κίτρινα γκορότσιανα, βαθυγάλανα μανούσια που αφθονούσαν στους όχθους των αυλακιών και του Μύλου. Ο «Λάζαρης» είναι ένα ειδικά διαμορφωμένο ξύλινο πλαίσιο αποτελούμενο από δύο σταυρούς κάθετος και οριζόντιος και στα 4 άκρα του κρέμονται γλυκολάλητα μπρούτζινα κυπριά, στολίζεται όμορφα και στερεώνεται σε γερό ξύλινο κοντάρι. Το πρωί του Σαββάτου μετά το τέλος της θείας λειτουργίας όπου τελειώνει πρωί, οι δύο ομάδες από διαφορετικό μαχαλά, ξεκινάνε για το μεγάλο τελετουργικό. Γυρίζουν από σπίτι σε σπίτι, γλυκοτραγουδώντας τα αξέχαστα τραγούδια του παληού λαϊκού εθίμου και κουδουνίζοντας τα κυπριά ν' αντιβουτίζουν δύνατά. Το τραγούδι

της α' ομάδας είναι αργό σοβαρό και εκφράζει το πνεύμα των ημερών που ακολουθούν, ενώ της β' ομάδας είναι γρήγορο, ενημερωτικό, επιτακτικό και μιλά για τα συγκλονιστικά γεγονότα της Μ. Εβδομάδας. Τα τραγούδια του «Λαζάρου» έμειναν βαθειά χαραγμένα στις καρδιές μας, και σήμερα αποτελούν γλυκειά ανάμνηση.

α' ομάδα

Σήμερον έρχεται ο Χριστός
ο επουράνιος θεός
εις την πόλιν Βιθυνία
με κλάδους και βαῖα κλπ.

β' ομάδα

΄Ηρθε ο Λάζαρης ήρθαν τα βάγια
ήρθε των παθών η εβδομάδα
να κοπιάσετε στην εκκλησία
για ν' ακούσετε χρυσά βιβλία.

Οι νοικοκυρές συγκινημένες από την περιοδική επανάληψη του ωραίου εθύμου φιλεύουν τα παιδιά με 2 αβγά την α' ομάδα και την β' ομάδα από ένα. Πολλές φορές καλόκαρδη νοικοκυρά περιμένει την α' ομάδα στην πόρτα του σπιτιού της να τα αντιφιλέψει και τα παιδιά με χάρη ανέκφραστη τραγουδούν «**Κυρά χρυσή κυρά αργυρή**».

Το κουδούνισμα ρυθμικό συμβαδίζει με το σκοπό του τραγουδιού, βουτάει σ' όλο το χωριό και σκορπά μαζί με τις εύθυμες και ζωηρές νότες των παιδιών ανέκφραστη χαρά και **ως λέγεται** διώχνει τα κακά πνεύματα, τις δαιμονικές συνεργίες, επέρχεται γαλήνη, ηρεμία, προκοπή και ευλογία στα νοικοκυριά. Από την Κυριακή των Βαΐων και καθ' όλην την Μ. Εβδομάδα το χωριό ζει σε πνεύμα κατάνυξης και σεβασμού, αλλά και όλα τα νοικοκυριά δραστηριοποιούνται στις οικιακές ενασχολήσεις, ετοιμάζονται τα σφαχτά, οι νοστιμότατες πασχαλινές κουλούρες σε σχήμα σταυρού, τα παντός είδους χειροποίητα γλυκά και τόσα άλλα για να είναι το πασχαλινό τραπέζι γεμάτο, όπως το θέλει η παράδοση, τακτοποιούνται και συγχρίζονται τα σπίτια ώστε να λάμπουν από καθαριότητα, στολίζονται οντάδες και μαντζάτα με ό,τι καλύτερο υπάρχει, ασβεστώνονται και σκουπίζονται αυλές, σοκκάκια, δρόμοι, όλα παρουσιάζουν πανηγυρική όψη. Με το εσπερινό χτύπημα της καμπάνας τα πάντα σταματούν και όλοι παρακολουθούν με ευλάβεια τα σεπτά πάθη του Χριστού. Η λειτουργιά της Μ. Πέμπτης αφιερώνεται στα σιταροχώραφα, **ως ευλογημένο πρόσφιρο** κυλώντας το σταυροειδώς, το βάψιμο των κόκκινων αβγών αποτελεί την σφραγίδα του Πάσχα.

Την Μ. Πέμπτη και Παρασκευή ιδίως το βράδυ, διαδραματίζονται τα πλέον συγκλονιστικά γεγονότα της Σταύρωσης και του Επιταφίου που με αγιοπρεπές αίσθημα και σεβάσμια φροντίδα, οι νέοι του χωριού τον έχουν στολίσει με τα ωραιότερα λουλούδια, η περιφορά του με την συνοδεία όλων των χωριανών, επισφραγίζει τον κύκλο της Μ. Εβδομάδας. «**Καλή Ανάσταση και του χρόνου**» ακούγεται από παντού.

Ειδήσεις και σχόλια·

- Πολύ δύσκολος ο χειμώνας φέτος στο χωριό. Πολύ κρύο και πάρα πολλά χιόνια. Γύρω στο ένα μέτρο. Αποτέλεσμα να έχουμε πολλές καταστροφές. Κυρίως στις κληματαριές στα σπίτια (έσπασαν), και στα δένδρα, «ξεπλατίστηκαν» και ξεριζώθηκαν. Χαρακτηριστικό είναι το ξερίζωμα της τεράστιας καρυδιάς στην κάτω βρύση ιδιοκτησίας κ. Άννας Στ. Ζακοπούλου. Μας έδειξε την εξαίρεση του κανόνα. Ότι τα δένδρα δεν πεθαίνουν πάντα όρθια. Έσπασαν δυστυχώς και οι κορυφές από τον έλατο το «σύμβολό μας», πολλά κλωνάρια από τα κυπαρίσσια και από τον πλάτανο του «Τσεραπάτη». Για αρκετές μέρες το χωριό είχε αποκλεισθεί και δεν είχε ούτε συγκοινωνία, αλλά ούτε ρεύμα και τηλέφωνο. Τα προβλήματα τεράστια κι όταν μάλιστα οι ηλικίες είναι μεγάλες, οι δυσκολίες πολλαπλασιάζονται, μεγεθύνονται και είναι τραγικές. Δικαιολογημένα παράπονα. Πολλά... προς όλες τις κατευθύνσεις. Επίθεση λεκτική δέχτηκε και ο Πολιτιστικός Σύλλογος, ότι δεν συμπαραστάθηκε στις δύσκολες στιγμές. Γνωρίζω όμως το ενδιαφέρον του κ. Γ. Κατή και την συνεχή επικοινωνία – με το κινητό – με τους παράγοντες της Κόνιτσας και των Ιωαννίνων. Γνωρίζω επίσης το πραγματικό και ουσιαστικό ενδιαφέρον του κ. Σπύρου Κιτσάτη και την συνεννόησή του με τον κ. Κατή. Είχαν έτοιμη αποστολή τροφίμων με ελικόπτερο εάν δεν άνοιγε ο δρόμος. Τα παραπάνω είναι καθόλα αληθή γιατί είχα και προσωπική επικοινωνία και με τους δύο ανωτέρω κυρίους. Είναι κρίμα να αδικούμε όποιους ενδιαφέρονται και μοχθούν.
- Πρόβλημα παρουσιάστηκε στη δεξαμενή υδροδότησης του χωριού. Ρωγμές και τρύπες από κακοτεχνία. Αποτέλεσμα να υπάρχει απώλεια νερού το οποίο με τη σειρά του θα δημιουργήσει επιδείνωση της σαθρότητας του υπεδάφους, αλλά και έλλειψη στους κατοίκους το καλοκαίρι, εάν δεν επισκευασθεί. Κατά τα άλλα ο Δήμος, μόνο τα ρολόγια να μετράει και να φουσκώνει λογαριασμούς ξέρει ενώ το νερό να πηγαίνει χαμένο.
- Επιτροπή από το ΥΠΕΧΩΔΕ Αθηνών έφθασε στο χωριό για να εξετάσει τις επιπτώσεις από το σεισμό της 23 Νοεμβρίου 2004. Τη συνόδευσε ο κ. Γ. Κατής τους υπέδειξε ζημιές τις οποίες και κατέγραψαν. Εάν θεωρηθούν σοβαρές, θα συνεχισθούν τα σεισμοδάνεια. Να έχουν το νου τους όσοι ενδιαφέρονται. Όσο μπορώ θα ενημερώνω.
- Έγινε ο χορός της «**Αδελφότητος**» στις 2 Απριλίου μετά από περιπέτεια. Δημιουργήθηκε πρόβλημα με το πρώτο κέντρο που υποτίθεται είχαν συμφωνήσει. Επικοινώνησαν τηλεφωνικώς με τους χωριανούς (όχι με όλους) και ενημέρωσαν. Χρειάζεται περισσότερος ζήλος, η εμπειρία δεν τους δίδαξε τίποτε; Ελπίζω τώρα που ενισχύθηκε το αυτοεκλεγόμενο συμβούλιο με την κ. **Ευτυχία Γεράση**, να λειτουργήσουν πιο αποτελεσματικά. Η αγαπητή χωριανή μας δεν είχε ανακοινωθεί ως μέλος στο επίσημο ανακοινωθέν του Δ.Σ. (;) Ελπίζω με την εργατικότητά της, με τη σύνεσή της και τη συγκροτημένη σκέψη της να βοηθήσει αποτελεσματικά παρασύροντας και τους υπόλοιπους σε δημιουργικότητα! Καλή δύναμη!

■ Το 2004 δεν έγινε χορός, έγιναν δύο το 2003, ο δεύτερος παραμονές Χριστουγέννων. Φέτος, το 2005, έγινε τη μεγάλη Σαρακοστή, δηλ. περίοδο σαράντα ημερών νηστείας και προσευχής λόγω του Πάσχα (της Εβδομάδας των Παθών και της Αναστάσεως του Θεανθρώπου). Η επομένη ημέρα που θα έβρισκε τους χωριανούς στο κέντρο διασκεδάσεως να τρων και να πίνουν, η Κυριακή δηλ. ήταν της ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ. Τι να πω περισσότερο; Χάθηκαν οι μέρες για το χορό πιο νωρίς; Τρεις μήνες είχαν να διαλέξουν. Μετά φταίω εγώ που κάνω κριτική; Δεν θέλω να πιστεύω ότι υπάρχουν κάποιοι που επιδιώκουν τη διάλυση των πάντων, σύμπτωμα των καιρών... Η Αδελφότητα ως **Φορέας**, φέρνει και μεταδίδει από γενιά σε γενιά τις παρακαταθήκες. Είναι θεσμός που διαμορφώθηκε με κοινή συμφωνία για τη διατήρηση της παραδόσεως μας, των αξιών μας δηλ. και της συνοχής μας. Αν κάποιοι θέλουν κάτι άλλο ας ψάξουν αλλού...

Δραστηριότητες «Πολιτιστικού»

■ Έγινε η εκκένωση της αίθουσας του Δημοτικού σχολείου που παραχωρήθηκε για Μουσείο. Ό,τι χρήσιμο μεταφέρθηκε στο πίσω μέρος, στην καινούρια αποθήκη που ήδη είχε ετοιμάσει ο σύλλογος. Για να διαμορφωθεί η αίθουσα θα πρέπει να συγκεντρωθούν τα αντικείμενα-εκθέματα, να καθαρισθούν και να τοποθετηθούν ανάλογα. Χρέος όλων μας ν' ανταποκριθούμε στην έκκληση του «Συλλόγου» και στη δημιουργική διάθεση των μελών του. Έγινε και η αφαίρεση του μικρού υποστέγου που σχεδόν είχε καταστραφεί και είχε καταστεί επικίνδυνο. (κατασκευής στρατιωτών).

Επίσης στην είσοδο αντικαταστάθηκε και η σημαία με καινούρια, αφού η παλιά είχε αχρηστευθεί.

■ Σχεδόν στο τέλος βρίσκεται και το Μνημείο στα Κυπαρίσσια στους τάφους των νεαρών ηρώων Μηνά Τζιώτζη 19 χρονών και Γιώργη Τσιάτση 24 χρονών. Είχαν σταλεί για αναγνώριση στο χωριό Γκριμίνι κατά την απελευθέρωση του 1912-13. Κατακρεουργήθηκαν από Τουρκαλβανούς με τσεκούρια. Όλο το χωριό συγκλονίστηκε τους έκλαψε πικρά και τους «έδωκε» τιμητικό τάφο κοινό κάτω από τα κυπαρίσσια. Ήταν και οι δύο νιόπαντροι. Γνωρίζοντας τ' ανωτέρω το Δ.Σ. του Πολ. Συλλόγου απεφάσισε να τους τιμήσει κατασκευάζοντας στο ίδιο μέρος Μνημείο. Το γεγονός βρίσκεται στη μνήμη αρκετών χωριανών από αφηγήσεις όπως της κ. Πολυξένης Παπαγιαννοπούλου, της κ. Άννας Στ. Ζακοπούλου, του κ. Χρήστου Παπαγιαννόπουλου, αλλά έχει καταγραφεί και στο «Ιστορικό φυλλάδιο» του αειμνήστου δικηγόρου Βασιλείου Νικ. Τσώχου το 1992.
Τέτοια έργα δεν τιμούν μόνο το Σύλλογο αλλά ολόκληρο το χωριό, που ξέρει να τιμά και να σέβεται τις θυσίες, τους αγωνιστές, τον εαυτό του!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Κηδείες:

Ο Κων/νος Ασωνίτης του Ευαγγέλου και της Γραμμένης γεννήθηκε στον Αμάραντο το 1930. Παντρεύτηκε τη Μαρία και απέκτησαν τρία παιδιά, το Λάμπη, την Άντζελα και την Ειρήνη. Άσκησε το επάγγελμα του επιπλοποιού. Έζησε στην Αθήνα όπου και απεβίωσε στις 14-2-2005.

Η Ανδρονίκη Χούχη του Ευαγγέλου γεννήθηκε στις 12-1-1913 στον Αμάραντο. Παντρεύτηκε το Σπυρίδωνα Ντάψη και απέκτησαν τέσσερα παιδιά, το Βασίλειο, την Ελευθερία, τον Δημήτριο και την Αικατερίνη. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 14-2-2005.

Ο Χαράλαμπος Κωστάκης του Παναγιώτη και της Αλεξάνδρας γεννήθηκε στις 22-11-1915 στον Αμάραντο. Παντρεύτηκε την Σοφία Τσάτση και απέκτησαν ένα παιδί τον Παναγιώτη. Ζούσε το χειμώνα στην Πάτρα και το καλοκαίρι στο χωριό. Άφησε την τελευταία του πνοή στην Αμερική, στην αγκαλιά των παιδιών του και των εγγονών του, στις 30-3-2005.

Ο Θωμάς Πολίτης του Αποστόλου και της Κωνσταντινιάς γεννήθηκε στον Αμάραντο στις 15-1-1925. Παντρεύτηκε την Ελένη και απέκτησαν δύο παιδιά. Τον Αποστόλη και την Παρασκευή. Πριν συνταξιοδοτηθεί ήταν υπάλληλος του ΟΤΕ. Ζούσε στην Αθήνα όπου και απεβίωσε, στις 31-3-2005.

Ο Απόστολος Παπαγιάννης του Κωνσταντίνου και της Ξανθίππης, γεννήθηκε στον Αμάραντο στις 15-7-1939. Παντρεύτηκε την Πολυτίμη Σίμου και απέκτησαν δύο παιδιά. Τον Κωνσταντίνο και τον Ιωάννη. Πριν συνταξιοδοτηθεί ασκούσε επαγγελματικά το λειτούργημα του δασκάλου. Ζούσε στα Τρίκαλα όπου και απεβίωσε στις 31-3-2005.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σας σκεπάζει. Αιωνία σας η μνήμη αγαπητοί χωριανοί. Θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Εκταφές:

Ο Σωτήριος Ζιακόπουλος του Βασιλείου και της Μαρίας γεννήθηκε στον Αμάραντο στις 6-8-1914. Παντρεύτηκε τη Γεωργία Πολίτη και απέκτησαν τρία παιδιά. Τη Βικτωρία, το Βασίλειο και τη Μαριγούλα. Απεβίωσε στις 24-3-1998 στην Αθήνα. Μεταφέρθηκε όμως η σεπτή σορός του στο αγαπημένο του χωριό. Η εκταφή έγινε στις 19-3-2005. **Αιωνία του η μνήμη.**

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ, χωριανοί!

Ο Αναστάς Κύριος να σημάνει και την Ανάσταση του τόπου μας!

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ



Όρθιοι από δεξιά: Σωτήριος Χ. Παπαμιχαήλ, Γεώργιος Ν. Σουτόπουλος, Δημήτριος Χ. Παπαμιχαήλ.
Καθήμενοι από δεξιά: Χαράλαμπος Δ. Σκορδάς, Αριστοτέλης Χ. Ψαρράς, Απόστολος Κ. Παπαγιάννης.
(Η φωτ. είναι προσφορά του κ. Χαρ. Σκορδά τον οποίο ευχαριστώ θερμά)